

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1—
„TABOR“ izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 12 uri
zjutraj. Redna cena za eno leto
12 dinov, za pol leta 6 dinov, za
tri mesece 3 dinov. Za naročnike
iz tujine se obračuna po poštni
tarifi. Naročila se pošiljajo na
redakcijo „TABOR“, Maribor.

Poslanih plačana v gotovini. Cena današnje številke 1'50 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1—
UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Juričeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefonski interurb. št. 22.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 24. — 5353 poštoobmočje
Maribor. Telef. št. 11.781.
Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Redakcija se ne
odgovarja.

Naslov

Maribor, petek 1. januarja 1926.

Leto: VI. — Številka: 1.

Vedno bližje krizi

»Ure sedanjega kabineta so štele«.

BEOGRAD, 31. dec. Politična situacija je neizpremenjena. Spor med radikali in radicevci traja. Vaš poročevalec je imel priliko govoriti z članom radikalne stranke, ki je v ozkih stikih z g. Pašićem.

Med drugim je voditelj povdarjal, da je za prihodnje dni pričakovati resen izbruh konflikta in da so ure sedanjega kabineta štele. Niti desetina sporov med vladnima strankama ni prišla v javnost.

Energičen odgovor Atenam

Grška vlada je vznemirjena radi protestnega zbora v Bitolju.

BEOGRAD, 31. dec. Grški tisk je radi nedeljske protestne skupščine v Bitolju zelo vznemirjen. Grški poslanik Polichroniades je včeraj obiskal pomočnika zunanjega ministrstva Markovića in ga prosil točnih podatkov o poteku bitoljske skupščine. Grški poslanik je omenil, da jugoslovanski tisk ne prispeva k zblizanju odnosov med Grčijo in Jugoslavijo. Marković mu je odgovoril, da je tisk podal le resnično sliko o postopanju Grčije z jugoslovansko manjšino.

Za revizijo uradniškega zakona

Kritika v finančnem odboru. — Nočne nadure poštnege osebja.

BEOGRAD, 31. dec. Danes dopoldan ob 10. uri 15 minut se je vršila seja finančnega odbora. Odbor je razpravljal o predlogu poštnege ministra glede nočnih nadur poštnege in telefonskega osebja. Samostojni demokrat Dimitrijevič je ugovarjal predlogu. Kritiziral je metode poštnege ministra, kajti višji uradniki bi bili po njegovem načrtu oškodovani na račun uradništva podrejenih kategorij. Dimitrijevič se je izjavil za temeljito revizijo sedanjega uradniškega zakona. Ostro je kritiziral tudi poslanec Šečerov (dem.) predlog g. ministra in podprl mnenje poslance Dimitrijevića, ki se je zavzemal za revizijo zakona. Predlog pa je vladna večina kljub temu sprejela.

Poplave in viharji

Neurja in povodnji širom Evrope.

PARIZ, 30. dec. Iz raznih krajev prihajajo poročila o poplavih, ki so napravile mnogo škode, predvsem ob Renu in ob Mozli. Na primorskih obalah razsajajo viharji. V luki Brest ne more pristati noben parnik.

LONDON, 30. dec. V Atlantskem oceanu razsajajo silni viharji. V Londonu je tekot ene ure padlo 11 milijonov ton dežja.

HAMBURG, 31. dec. Parnik »Albert Ballin« je prišel v Newyork s 24 urno zamudo. Kapitan je radi villarnega vremena stal nepretrgoma 26 ur na zapovedniškem mostu. Parnik je prišel v luko popolnoma zaledenjen.

ZACETEK VLADNE KRIZE V BOLGARIJI

BEOGRAD, 31. dec. Iz Sofije poročajo, da je minister javnih del Stančev demisijski. Demisijo smatrajo za prvi znak demisijske celotnega Cankovega kabineta.

Turška ratifikacija prijateljske pogodbe med Turčijo in Jugoslavijo.

BEOGRAD, 31. dec. Iz Angore poročajo, da bo danes turška narodna skupščina ratificirala prijateljsko pogodbo med Jugoslavijo in Turčijo. Jugoslavija bo pogodbo kasneje ratificirala.

BORZA

CURIE, (Avala) 31. decembra. (Izv.) Pariz 19.20, Beograd 9.17½, London 25.10, Newyork 517.12, Milan 20.875, Praga 15.325, Dunaj 78.05, Budapest 0.00725, Berlin 123.20, Varšava 69.50, Bukarest 2.375, Sofija 3.775.

Dnevne vesti

Srečno novo leto
želita vsem prijateljem lista
uredništvo in uprava
„TABORA“

Prešernova „Zdravljica“

Ob novini leta 1844. je spisal naš veliki Prešeren klasično slovensko zdravico, ki lahko velja tudi kot novoletna pesem in je pač najboljša te vrste v naši literaturi.

Prinašamo jo skrajšano.

Spet trte so rodile,
Prijetli, vince nam sladko,
Ki nam oživlja žile,
Srce razjasni in okó,
Ki vtopi
Vse skrbi,
V potrtih prsih up budí.

Komu najpred veselo
Zdravljico, bratje čmo zapeti!
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
Brate vse,
Kar nas je
Sinov sloveče matere!

Novo leto — praznik časa — ni posvečeno mrtvim, marveč živim. Zato prisojimo danes utripanju milijonov in milijonov src, ki se jim hoče živeti, ki ne trepetajo pred sencami smrti in ki se dajo volino nositi od valov časa, vedoč, da velja ona modra: »V delih svojih sam živel boš večno.« (Aškerc). Z delom, ki ga usmerjamo z zornega opla

Edinost, sreča, sprava
K nam naj nazaj se vrnejo!
Obrók kar ima Slava,
Vsi naj si v roke sežejo,
Da oblast
In z njo čast,
Obilnost bodo naša last!
Žive naj vsi narodi,
Ki hrepene dočakat' dan
Da, koder sonce hodi,
Prepir iz sveta bo pregnan;
Da rojak
Prost bo vsak,
Ne vrag, le sosed bo mejak!

Na zadnje še, prijatli,
Kozarce záse vzdignimo,
Ki smo zato se zbrat'li,
Ki dobro v srečo mislimo.
Dokaj dni
Naj živi
Bog, kar nas obdrih je ljudi.

— Smrtna kosa. V Sv. Ruperta v Sl. gor. je preminul v sredo dne 30. dec. g. Sim. Jošovnik, nadučitelj v p. Bodi vrlemu možu ohranjen časten spomin, žalujočim ostalim naše sožalje!

— Boj za večerni vlak Maribor - St. Ilj. Pišejo nam: Ta vlak je vozil do 1. junija t. l. iz Maribora vedno okoli 17. ure in to je bilo tudi res prikladno

večnosti, je najbolj rešeno vprašanje časa in njegove minljivosti. Rešeno pa je tudi nekaj drugega, kar si danes vsi želimo: srečno novo leto. Kajti osebna sreča je minljiva megla, ki izgine, ko jo zgrabimo; ali v delu za druge, za domovino, za človeštvo se poraja tista vzvišena sreča, ki je ne odkupijo kupi zlata.

Nocoj vsi na sokolski Silvestrov večer v Narodni dom!

potrebam prebivalstva. Pa se je pomaknil odhod vlaka in Maribora na pol 19. S tem se je udarilo prebivalstvo kakor tudi železniška uprava. Človek v dežele (in ta pride za ta vlak najbolj v poštev), ki je imel opravka popoldne v Mariboru, je šel rajši peš domov, nego da bi čakal na pozni vlak in v trdi noči gazil od postaje Pesnica ozirno St. Ilj po uro in več daleč. Tako so odpadli železniški upravitelji dohodki. Prizadete občine so se obrnile s prošnjo na g. velikega župana in večerni vlak že res vozi od 1. decembra iz Maribora ob pol 18. uri. Pa čujte in strmite: zopet so pričeli nekateri »interesentje« z akcijo, da se pomakne imenovani vlak na »poznejše«. Pa kako spretno so to prejeli v roke. Nujno so poslali sela z dolgovozno prošnjo naokrog. Bilo je v nedeljo zjutraj, ko pride v Jarenino; nekdo mi ga v naglici predstavi ter me prosi za podpis, češ, prosim se, da naj dobimo tudi dopolne lokalni vlak, kakor je vedno prej kadaj vozil, a sel mora kaj iti k županstvu v podpis, da še danes odide prošnja. Pa podpisem v naglici, ne da bi prečital in brčal so tudi drugi na »nujno« pojasnilo tako storili. Naknadno še le zvem, da se je prosilo tudi za »premaknjenje« večernega vlaka. Ne igrajte se z res ljudskimi potrebami! Tistih par železniških delavcev konča ob 17. uri in pride pač lahko v pol uri na vlak, ako že mislite, da so ti merodajni, pa ne nebrojno številnejše prebivalstvo.

— Pozor na mejo! Z dežele smo prejeli: Govoril sem z možem, ki je imel pred Božičem opravka v Stratu (Avstrija). Ob povratku domov ga vpraša obmejni avstrijski organ, kako je kaj v Jugoslaviji. Po razgovoru je baje avstrijsko »oko postave« dostavilo tele značilne propagandne besede: »Vsi se še boste jokali!... Ako pomislimo, da dan na dan hodijo naši obmejni ljudje v Avstrijo, vozijo v murske mline i. t. d., se tega ne sme prezreti; dobro bo, avstrijsko upravo opozoriti, naj pustijo njene uslužbenci naše ljudi s svojim jadrkovanjem po »razdajanem Jeruzalemu« pri miru. Oni se le naj jočejo, imajo vzroka dovolj, saj so bili naši neizprosni gosp. tlačitelji, a mi njihovi sužnji, a vremena so se Slovencem zjasnila, pa nas nikar s svojim jokom ne nadlegujte, ako hočete, da smo dobri sosedje.

— Tatvine v mariborskem in ptujskem srezu. V Slovenski Bistrici, Poljskavi, Račjem, Majšpergu, Makolah in drugje so bile v zadnji dobi izvršene večje tatvine manufakturnega blaga. Mariborski policiji se je posredilo, izslediti prodajalko ukradenega blaga, Petronelo Koljen. Ko je bila aretirana, se je ugotovilo, da prodaja blago, ki je bilo ukradeno Ivanu Beraniču iz Majšperga. Zendarmerija v Ptujem pa je izdala okrožnico, na podlagi katere sta bila aretirana Anton Vuk in Alojzija Rak. Slednja je ciganskega pokolenja in se je z Vukom potepala brez posla po deželi. — Interesantno je, da odkar se nahaja ta triperesna deteljica v zaporu ni bil izvršen nikjer noben vlom, iz česar se da sklepati, da je požrtvovalno zasledovanje oblasti imelo popoln uspeh.

— Anketa o Mussoliniju. Znani praški dnevnik »Prager Tagblatt« je objavil v božični številki odgovore na anketo o Mussoliniju. List je namreč razposlal raznim političnim, zgodovinarским in psihološkim avtoritetam okrožnico, v kateri jih je prosil, da povedo svoje mnenje o vodji italijanskih fašistov. Okrožnico so dobili, kajpa, Nemci, izvenzaj praškega nadškofa dr. Kordača in vsenč prof. dr. Weyra. Nekateri »matraje« Mussolinija zgolj za eksponenta mase drugi so mnenja, da ima Mussolini nekaj Bonapartove sugestivnosti in sposobnosti. Praški nadškof dr. Kordač je

prepričan, da je diktatorska metoda vladanja, ki jo uporablja Mussolini, upravičena, če se vsi v duhu višje duhovne ideje, v narodno korist. (Kako hitro se pač škofije navdušijo za diktaturo!) Vendar pa meni dr. Kordač, da Mussolini zavestno posnema machiavelistično metodo, ki ne znači niti koristi niti napredka. Po veliki večini je rezultat ankete za Mussolinija neugoden. Znani ustanovitelj psihoanalize dr. S. Freud trdi celo, da Mussolini sploh ni vreden, da bi se razpravljalo o njemu v tej obliki.

Českoslovaško gospodarstvo se približuje predvojni višini. Českoslovaški trgovinski minister ing. Jan Dvořák je imel v Kraljevem Gradcu predavanje o nalogah českoslovaške trgovinske politike. Največ pozornosti je treba posvetiti ureditvi gospodarskih odnosov z inozemstvom. Českoslovaška je prevzela znatni del industrije bivše Avstro-Ogrske. Od 17.000 avstrijskih podjetij je odpadlo na českoslovaško 50,8%, a na Avstrijo 37,6%. Temu je treba dodati še slovaško industrijo. Izvoz minulega leta iz Českoslovaške je dosegel 80% predvojne višine in pričakovati je z ozirom na stalen porast, da bo dosegel predvojno vrednost. Glavne smeri českoslovaškega izvoza so sledeče: V podonavske države 36,9%, v srednje in severoevropske države 22,8%, v zapadnoevropske 20,6% in v ostale kraje 19,7%. Največ pažnje zaslužijo inozemska tržišča, predvsem v nasledstvenih in sosednjih državah. Glavna naloga českoslovaške trgovinske politike je izvedba trgovskih pogodb in upejave avtonomne carinske tarife. Danes tvori osnovo českoslovaški carinski politiki bivša avstrijska carinska tarifa iz l. 1906, ki je le deloma prilagojena domačim prilikam.

Povodnji in človeška sebičnost. Kakor poročajo iz Budimpešte, je bil v debrecenskem okrožju, ki ga je najbolj prizadela povodenj, proglašen preki sod za umor, razbojstvo in rop. Ta odredba je v zvezi s poplavami. Stotine zločestih ljudi je namreč izkoristilo poplavi in bedo, ki je nastala zbog povodnji in so začeli krasti in ropati na veliko.

Boj orožnikov s komitaji. V bližini Skoplja je prišlo do spopada med orožniki in komitaji Milorana Pejovića, na katerega glavo je razpisana nagrada 30.000 Din. Po dvehurni borbi je orožnikom uspelo, da so ubili voditelja in ostale razgnali. Nagrada je bila razdeljena med orožnike.

Finančne stražnike pometali v morje. Dva finančna stražnika sta zalotila v luki Lavinjan več ljudi, ki so nalogali na ladjico tobak in cigaretni papir. Finančarja sta se vkrcala in zapovedala, da se ladjo odpelje najbližjemu finančnemu oddelku v Zdravac. Ko se je ladja oddaljila od obale, so brodarji naskočili stražnika in ju vrgli v morje. Ladja se je oddaljila kakih 50 metrov, a se je zopet približala in ju rešila ter izkrcala brez orožja v Kali. Finančarja tihotapljenega blaga nista mogla zapleniti, a drzni tihotapec so ušli.

Katastrofa v melihanskem rudniku. V Palay-Mini v Mehiki se je vsled čestih vremenskih izprememb udrl rudnik. 52 rudarjev je mrtvih in veliko število ranjenih.

Srečni dediči. Iz Budimpešte poročajo: Madžarski uradi so prejeli vest, da so avstralske oblasti po 37 letnem iskanju izsledile, da je bil v Avstraliji leta 1886 umrl milijonar L. Weisberger ro-

dom iz Madžarske in da ima sorodnike v Budimpešti in nekje na Slovaškem. Koliko bodo dobili srečni dediči, pričajo, da je bil eden izmed njih, ki je vratar v neki budimpeštanski tovarni usnja že obveščen, da bo dobil 24 milijonov zlatih kron.

Gregorijanski koledar v Turčiji. Turski parlament je sprejel zakon, po katerem se upelje po vsej Turčiji računanje časa po gregorijanskem koledarju.

Prehivalstvo Newyorka. Povodom zadnjega ljudskega štetja so našli v Newyorku 5.873.356 prebivalcev.

Ljubavna založba v Skoplju. Skoplje ima svojo predbožično senzacijo: Bivši policijski uradnik Dragotin Čohadžić je bil zaljubljen v neko pisarico. Pred kratkim sta se spela; zdi se, da ga je zapustila radi tega, ker je izvedela, da je odpuščen iz državne službe. Te dni je šel v pisarno k svoji »nesojenici«. Dekle se ga je prestrašilo in je skočilo skozi okno tri metre globoko. Skok je bil srečen, toda užaljeni Romeo je skočil za njo. Sedaj se je dekle onesvestilo. To si je mož tako vzel k sreči, da je šel v neko majhno sobo in se ustrelil. Rane so tako težke, da najbrž ne bo ostal živ.

Spominjajte se stopenj. Kakor vsako leto, tako si tudi letos prizadevamo, da ustrežemo množičnim prošnjam naših sotrpinov. Čutimo se dolžne zahvaliti se vsem dobrotnikom, ki so se nas spomnili s kakim darom in nam olajšali znatno našo skrb. Z žalostjo konstatiramo, da letos prvič ne zadostujejo prispevki usmiljenih src za veliko število naših sotrpinov in smo prisiljeni obrniti se s ponovno prošnjo na one, ki nameravajo obdariti naše sotrpine, da se nas spomnijo sedaj ob Novem letu. Nadejamo se, da bomo uslišani. — Podporno društvo slepih Ljubljana, Wolfova 12 (dvorišče). Na željo pošljemo položnice.

Mariborske vesti

Velika narodna prireditev koncem januarja

Letos bo mariborska podružnica »Jugoslovanske Matice« vabila narodno občinstvo v mesto in okolici na imponantno prireditev — na ples »Jugoslovanske Matice«, ki se bo vršil dne 30. januarja t. l. v vseh prostorih Götzeve dvorane. Vedno težji postaja položaj naših rojakov tam preko, zato je pomoč najnujnejša kot kedaj poprej. To je narekovalo podružnici JM, naše največje narodno-obrambene organizacije, posrečeno idejo, da obnovi v lepem Mariboru častno tradicijo tržaških narodnih plesov. Poseben odbor, ki se je razdelil v več odsekov, pripravlja že del časa velikopotezen nareč, ki se bo začel v bližnjem času praktično izvajati. Sodelujejo naši umetniki in prvi prireditveni organizatorji, tako da bo ta prireditev v resnici največja atrakcija letošnje plesne sezone v Mariboru.

Že danes lahko povemo, da bodo v dvorani zgrajeni paviljoni v narodnem slogu nekaterih jugosl. pokrajin, tako zlasti primorski, koroski, srbski in bosanski paviljon; posebno mikaven pa bo »paradiž«. Kakor smo že poročali, bo izšel ob tej priliki tudi humorističen list »Klopote« s skrbno pripravljeno vsebino in umetniškimi karikaturnimi.

— Namesto jelena je ustrelil lovec. Ta nesreča se je pripetila nekemu lovcu na vzhodnem Slovaškem, ki je čez božične praznike lovil jelene na talraskih gorah. Prav ko je na nekem mestu nameril na jelena, so prišli v cilj trije lovci. Eden je bil takoj mrtev, dva pa sta obležala težko ranjena.

— V Evropi povodnji. V Ameriki huda zima. Medtem ko poplavljačo narasle vode precejšen del Evrope, imajo v Ameriki zopet hudi mraz. V velenostih kakor Newyork, Chicago in drugod, kjer je v senci bogastva skrita strašna človeška beda, je zmurnilo mnogo ljudi, ki niso mogli najti dovolj tople strehe.

— Stoletnica najdražje ulice. Nedavno je newjorska ulica Fifth Avenue proslavila stoletnico. Primerjajo jo raznim evropskim velenostnim ulicam, kljub temu, da v evropskih velenostih ne najdemo primeru. Fifth Avenue je dolga 17 kilometrov. Zemljišče, ki se nahaja ob ulici je vredno 522 milijonov dolarjev (3 milijarde Din). V ulici se nahajajo največji poslovni lokali in stanujejo največji ameriški kapitalisti, a ulica je stara samo 100 let.

— Pol stoletja telefona. Te dni je preteklo petdeset let, kar je bil prvi uporabljen izboljšani izum Amerikancea Grahama Bella, ki ga smatrajo za izumitelja telefona. Vendar pa je imel Bell predhodnika v nemškem fiziku Reissu, ki je izumel l. 1861 podoben aparat, ki pa ni našel umevanja in kapitala, hkrati pa je smrtno zbolel. Amerikaneec Bell je uporabil Reissove izkušnje in je izkonstruiral l. 1875 prvi telefon. Takoj so jih začele tovarne na veliko izdelovati in telefon je prinesel človestvu zopet prijetno izpremembo in jako koristno sredstvo. Izpolnila se je tudi l. 1875 še fantastična nadeja, da se bo dalo govoriti po zraku brez žic. Danes je radiotelefonija na zmagovalni poti širom sveta.

— Namesto jelena je ustrelil lovec. Ta nesreča se je pripetila nekemu lovcu na vzhodnem Slovaškem, ki je čez božične praznike lovil jelene na talraskih gorah. Prav ko je na nekem mestu nameril na jelena, so prišli v cilj trije lovci. Eden je bil takoj mrtev, dva pa sta obležala težko ranjena.

— V Evropi povodnji. V Ameriki huda zima. Medtem ko poplavljačo narasle vode precejšen del Evrope, imajo v Ameriki zopet hudi mraz. V velenostih kakor Newyork, Chicago in drugod, kjer je v senci bogastva skrita strašna človeška beda, je zmurnilo mnogo ljudi, ki niso mogli najti dovolj tople strehe.

— Stoletnica najdražje ulice. Nedavno je newjorska ulica Fifth Avenue proslavila stoletnico. Primerjajo jo raznim evropskim velenostnim ulicam, kljub temu, da v evropskih velenostih ne najdemo primeru. Fifth Avenue je dolga 17 kilometrov. Zemljišče, ki se nahaja ob ulici je vredno 522 milijonov dolarjev (3 milijarde Din). V ulici se nahajajo največji poslovni lokali in stanujejo največji ameriški kapitalisti, a ulica je stara samo 100 let.

— Pol stoletja telefona. Te dni je preteklo petdeset let, kar je bil prvi uporabljen izboljšani izum Amerikancea Grahama Bella, ki ga smatrajo za izumitelja telefona. Vendar pa je imel Bell predhodnika v nemškem fiziku Reissu, ki je izumel l. 1861 podoben aparat, ki pa ni našel umevanja in kapitala, hkrati pa je smrtno zbolel. Amerikaneec Bell je uporabil Reissove izkušnje in je izkonstruiral l. 1875 prvi telefon. Takoj so jih začele tovarne na veliko izdelovati in telefon je prinesel človestvu zopet prijetno izpremembo in jako koristno sredstvo. Izpolnila se je tudi l. 1875 še fantastična nadeja, da se bo dalo govoriti po zraku brez žic. Danes je radiotelefonija na zmagovalni poti širom sveta.

— Namesto jelena je ustrelil lovec. Ta nesreča se je pripetila nekemu lovcu na vzhodnem Slovaškem, ki je čez božične praznike lovil jelene na talraskih gorah. Prav ko je na nekem mestu nameril na jelena, so prišli v cilj trije lovci. Eden je bil takoj mrtev, dva pa sta obležala težko ranjena.

— V Evropi povodnji. V Ameriki huda zima. Medtem ko poplavljačo narasle vode precejšen del Evrope, imajo v Ameriki zopet hudi mraz. V velenostih kakor Newyork, Chicago in drugod, kjer je v senci bogastva skrita strašna človeška beda, je zmurnilo mnogo ljudi, ki niso mogli najti dovolj tople strehe.

— Stoletnica najdražje ulice. Nedavno je newjorska ulica Fifth Avenue proslavila stoletnico. Primerjajo jo raznim evropskim velenostnim ulicam, kljub temu, da v evropskih velenostih ne najdemo primeru. Fifth Avenue je dolga 17 kilometrov. Zemljišče, ki se nahaja ob ulici je vredno 522 milijonov dolarjev (3 milijarde Din). V ulici se nahajajo največji poslovni lokali in stanujejo največji ameriški kapitalisti, a ulica je stara samo 100 let.

— Pol stoletja telefona. Te dni je preteklo petdeset let, kar je bil prvi uporabljen izboljšani izum Amerikancea Grahama Bella, ki ga smatrajo za izumitelja telefona. Vendar pa je imel Bell predhodnika v nemškem fiziku Reissu, ki je izumel l. 1861 podoben aparat, ki pa ni našel umevanja in kapitala, hkrati pa je smrtno zbolel. Amerikaneec Bell je uporabil Reissove izkušnje in je izkonstruiral l. 1875 prvi telefon. Takoj so jih začele tovarne na veliko izdelovati in telefon je prinesel človestvu zopet prijetno izpremembo in jako koristno sredstvo. Izpolnila se je tudi l. 1875 še fantastična nadeja, da se bo dalo govoriti po zraku brez žic. Danes je radiotelefonija na zmagovalni poti širom sveta.

— Namesto jelena je ustrelil lovec. Ta nesreča se je pripetila nekemu lovcu na vzhodnem Slovaškem, ki je čez božične praznike lovil jelene na talraskih gorah. Prav ko je na nekem mestu nameril na jelena, so prišli v cilj trije lovci. Eden je bil takoj mrtev, dva pa sta obležala težko ranjena.

Orig. „Opalograph“ aparati in orig. potreščine, Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, tel. 100

Strniški:

„Blage duše!“

Oni dan sem srečal na Aleksandrovi gospoda Oskarja. »Zdravo Strniški!« me je prijazno nagovoril. »Ne pišes več?« — Včasih si vendar napisal kak pogled ali kaj podobnega. Daj, daj, za Božič ali novo leto bi prav prišlo. Uredništvo ni umazano, tebi bi pa le morda prav prišlo! — O, blaga duša! Mislim namreč Oskarja, ne morda uredništva, od katerega, bogme, še nikoli nisem dobil fiksa.

Zato morda pišem le poredkoma in še to samo, če nanese prilika.

Prilika pa je prišla, pridu sem se ji nadejal. Sosejna Boža, ki to malo gospeščina, je namreč zadnjič prinesla žetjo za god »Zapiske Tine Gramantove«; knjiga je bila v pisnem papirju lepo zavita, okrog prevezana in z rdečo pentljo prevezana mislim celo, da je bila malce parfumirana. »Dobra gospa« je Boža ženo slovesno nagovorila: »to vam pošilja moja mama, ker ste me že dostikrat pogostili s piškoti. Bog vam daj ljubo zdravje in priliko, da bi še večkrat dajali.« — Samo mimogrede je Boža pogledala skozi priprosta vrata jedilnice in bogme, žena je takoj razumela, da ji dala celo torte. Da, blaga duša!

Božam namreč, ki se tako lepo spomni na god.

Hm! Saj »Zapiske Tine« vendar že imamo; celo lepo vezane. Kaj, bo pa zdaj? No, kaj naj bo! Stopim v knjižarno in namenjam, pa bo vse v redu. In sem šel proti Jurčičevi ulici. Tako in tako je, sem začel: Zamenjal bi rad tole knjigo, če imate kaj prišlečnega. Da imajo res to in ono, so se izgovarjali, kaj podobnega pa ne. Če doplačam sedemdeset Din in osemdeset para, da dobim lahko drugo najnovjšo vezano knjigo, namreč drugi zvezek Ivan Cankarjevih zbranih spisov, sicer pa da mi lahko postrežejo z lepimi pisanimi božičnimi razglednicami, jazličami in drugimi takimi stvarmi. Težko da jih dam, no pa sedemdeset Din da imam, osemdeset para pa nimam; da nimam drobiža, sem zatrjeval, sicer pa da je knjiga itak predraga in da bi mi lahko pustili to malenkost. Kakšno ogorčenje! Pri njih da imajo stalne — besedo so močno podčrtavali — cene in da niso ne kramarji in ne verižniki, ki bi ukanili človeka. — Naposled smo se zedinili, gospod sotrudnik mi je nameškal, vzel sem knjigo, plačal sedemdeset Din. »Tine« oddal, se lepo poslovil ter šel, zatrjevoč, da razliko prinesem o priliki. Blaga duša! Sotrudnik namreč, ki gre in da neznancu skoraj na upanje tako dragoceno knjigo.

Domov gredé prelistavam knjigo in o-

ko obvisi in obstane med »Črticami in povestmi« na strani 113, kjer čitam »Blage duše!«

V mestnem parku je po dolgih dneh najhujšega mraza zopet posijalo blagodejno sonce. Pod grmičevjem golega jasmína, kjer se je sneg najprej vrtal, je iskal rumenokljuni kos potrebne hrane ter brskal po velenih listju, potem se je pa našopril, legel proti zlatemu solncu ter začel čistiti svoje razmršeno perje. Na visoki plateni je čivkal nenasični vrabeč ter se podlani za ljubkim ščinkovcem, ki se je branil z svojimi: ščink, ščink! Čez park je zapihal lahen veter in dolge, košate veje vitkih kaj so se zazibale druga proti drugi, kakor bi si imele pripovedovati dolgo in lepo povest no, morda povest o davni pomladi.

Ob spominih namreč živimo in v spominih umiramo.

Koncem julija bo ravno trideset let, ko sem se vračal z Dunaja. V Ljubljani sem se imel pripraviti na neki izpit, da nato stopim v službo. Stanoval sem pri Tonetu Bančurju, katerega sem že kot gimnazijec instruiral. Cela njegova rodina je izumrla. Tudi Tone je umrl. Toda živi v hvaležnem spominu naroda, najbolj pa ljubljanskega »Sokolca«, katerega je, kakor znano, zapustil vse svoje precejšnje premoženje. V bližini je stanovala moja sestra. Kako jo že imenuje Cankar — Štefan Smuk v svoji čr-

lici? Torej Ivanka me ustavi nekega dne koncem julija tistega leta pred šent-lavžko cerkvijo, ter mi v velikanski razburjenosti pomoli pod nos dva že docela zmečkana izrezka iz »Slovenca«. — »Zdaj pa pogledaj to nesramnost! Toliko sem ji dala in še mati mi ni, komajda mačka, pa me vlačijo po časopisih. In ti di tebe, pa še celo s pravim imenom, samo, da bi ti škodovala. Kdo pa je ta Štefan Smuk ali Smuk, ki to piše! Če ni tisti Cankar, ki ima krmežljave oči in nepočesane lase; tisti bo, ki smo ž njim skupaj stanovali tam doli za vodo v Romovi hiši! Če ga dobim, mu osmukam tiste dolge lase ali pa mu izpraskam tiste krmežljave oči. Samo da ga dobim.

Poglej, ljuba Lojzka, to se pravi Ivanka, sem jo začel tolažiti, videč, da se je že kar trese, glej, saj stvar ni tako strašna; morda se bo dalo vendar kako pomagati ali poravnati. »Ne magggar, ne magggar poravnave! Ma jo že zasolim, tudi brez tebe,« mi je ogorčeno odvrnila. Sestrična Ivanka je namreč zlasti kadar je bila jezna, močno pogrkavala, kar se ji je zelo podalo. — »Ponavljam,« draga Ivanka, sem jo skušal potolažiti, »da zadeva res ni tako strašna. Te pomisli, da bo Cankar, kakor je še danes vihrav in norjav, postal nekoč morda še znamenit pisatelj. Že danes, ko je komaj za sabo zaprl duri ljubljanske realke, ga vpoštevajo tako v uredništvih, kakor tu-

m Društvo jugoslov. akademikov ima važen sestanek v soboto, 2. jan. 1926. ob 17. uri v društveni sobi. Udeležba obvezna. Odbor.

m Železniški neaktivni delavci (provizijonisti, nezgodni, rentinski, miloščinariji, vdove in sirote teh) naj se radi legitimacij takoj zgledajo pri najbližjih postajnih uradih. Seboj prinesiti je slike, ki pa po možnosti naj ne bodo nalepljene na karton. Vsaki sliki treba priložiti 1 Din.

m Nov hotel, kavarna in restavracija na Aleksandrovi cesti. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se je osnoval konzorcij, ki bo preuredil hišo g. Šošariča, veletrgovca na Aleksandrovi cesti v eleganten hotel. Hotel bo imel v pritličju restavracijo in kavarno. V konzorciju bo zastopan z glavnim deležem sam g. Šošarič. Dela za ureditev kavarne, ki bo zadovoljevala potrebam meščanskih slojev, se bodo v kratkem pričela.

m Boa. (Kožušovinasta ovrtnica) je bila dne 17. decembra najdena v dvorani Götz. Dama, ki je ovrtnico izgubila, jo dobi na policijskem komisariatu.

— Hrepenenje po Mariboru. Aretiran je bil Korošec Anton, doma z Dravskega polja, ker se je kljub izgonu povrnil v Maribor. Bil je oddan v zapore okroglega sodišča. Po prestani kazni bo zopet poslan v domovinsko občino.

m Še dve novi kavarni v Mariboru. Poleg kavarne na Aleksandrovi cesti nameravajo nekateri finančniki otvoriti letošnjo spomlad še dve kavarni. Ena se bo nahajala v novi stavbi pokojinskega zavoda, a druga baje v Tattenbachovi ulici. Razvoj v tej smeri menda ne pomeni napredka.

m Zahvala. Za božičnico obmejnimi šolam so darovali: Posojilnica v Mariboru 1000 Din, Urad. nabavalna zadruga 250 Din, g. Miloš Oset 210 Din, g. Pirih 200 Din, Prva hr. štedionica 100 D, Slavenska banka 100 Din, Ljublj. kreditna banka 100 Din, tvrdka Pinter-Lenart 50 Din, g. Gjurjo Valjak 25 Din, Tiskarna sv. Cirila 25 Din in ga. M. Pirnat, gosp. Lojze Streher, g. V. Weigl, g. I. Kovačič, g. J. Serec, g. Jančič po 20 Din ter ga. Francé in g. Elinger po 10 Din. Vsem velikodušnim darovalcem se podružnici CMD v Mariboru najlepše zahvaljuje v lastnem in v imenu revne obmejne deke. Nadalje se izreka iskrena hvala za sodelovanje podružnicam CMD v Slovenjgradcu, Sv. Lenartu, Ormožu in ravateljstvu mešč. šole v Ormožu kakor tudi ravateljstvu Drž. žen. učiteljskega v Mariboru in tamošnjim gojenkam, gospodičam: M. Rutter, E. Kunst, P. Korber, D. Šemerl, V. Jamšek, A. Lesjak, Šercelj, V. Bogatec, J. Kurbus, K. Tomec, P. Koser, A. Zupana, F. Kos, I. Humer, Bizjak in Bajec za požrtvovalni trud o priložni znakovnih dni 1. in 6. dec. — Odpora podružnici CMD v Mariboru.

m Prost. gasilno društvo Bistrica, priredi dne 9. jan. 1926 v gostilni g. Ljudevita Rottnera plesni venček s srečolovcem. Začetek ob 3. uri pop. vstopnina 5 Din. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnih potrebščin, se prosi obilnega obiska. Odbor.

m P. n. občinstvo ponovno opozarjamo na otvoritev gostilne »Vinski hram« v Tattenbachovi ul. št. 1. katera se vrši v soboto dne 2. januarja 1926. Gostilna »Vinski hram« je popolnoma novo, zelo moderno opremljena, ter je tudi preskrbljena z najboljšimi vini iz lastnih gor. Novo podjetje vsakomur najtopleje priporočamo.

di že med narodom. Pa še to: prav po nedolžnem prideva namreč, če tudi ne ravno kot glavna junaka, v »Cankarja«, kakor Pilat v vero. Sicer pa veš in to vedo tudi drugi pametni ljudje, da pisatelj radi kaj pridenejo, da ne rečem, da morda ravno lažejo, kakor pesniki jokajo in se šmerijo, kakor cigani — že iz navade — kradejo, kakor dandariji pijejo in pohujšujejo in če hočeš, kakor ablatarji onegavijo. Ampak vsaj nekaj lahko narediva. Sestavimo popravek ter ti ga dam na razpolago. Podpišeš sveda sama ter ga pošlješ uredništvu. Jaz se ne bi rad izpostavljaj; saj veš, služba je služba.

»Dobro! Sestavi in pošlji!«
Ze drugi dan sem Ivanki prinesel popravek, s kojim je bila »prave« zadovoljna. Če ga je nesla uredništvu, ne vem. Najbrž ne, vsaj čital ga nisem ne v »Slovenec«, ne kje drugje. Evo ga!

»Uredništvo Slovenca! Na podlagi § 19. tiskovnega zakona priobčite v zaključnem roku in z istimi črkami popravek na tamošnji podlistek »Blage duše!« z dne 25. in 27. julija 1896 in sicer:

1. Ni res, da je pisatelj te črtice Stefan Smuk, res pa je, da jo je napisal sam Ivan Cankar.

2. Ni res, da bi naj bila gospa Plivarjeva moja rodna mati, res pa je, da je ona moja mačeha.

3. Ni res, da bi se bil brat gospe Plivarjeve zdej poročil, ker hodi nje-

m Slovensko trgovsko društvo priredi dne 23. januarja pri Götzu velik trgovski ples.

m Kavarna »Jadranc« celo noč odprta. 2824

m Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Mariboru, priredi dne 2. januarja v gostilni Rotovž družabni večer s plesom. Vstopnina ni. Začetek ob 8. uri zvečer. Občinstvo se vabi k mnogoštevilni udeležbi. — Odbor. N 207

m Razmnoževanje cenikov, okrožnic, not. risb i. t. d. se izvrši najbolje s razmnoževalnim aparatom »Opalograph« s stekleno ploščo. Samoprodaja originalnih razmnoževalnih aparatov »Opalograph« in originalnih potrebščin Ant. Rud. Legat & Co., Maribor samo Slovenska ulica 7, telefon 100. Razpošiljanje poštine prosto. 2740

m Velika kavarna. Silvestrova proslava. Brezplačna loterija, 4 Souvenirs. Boj s serpentinami in ples. Gostuje g. Urvallek, godč. Lubej in g. Bratuš. 2773

m 31. decembra Klub-bar, noč na severnem tečaju. Damska konkurenca lepote in plesa. Lože se dobe le če so prej naročene. 2774

m Restavracija Narodni dom in štajerska klet na Silvestrovo in Novo leto celo noč odprti. Pojedina klobas. Izvrstna letna kapljica in izborni pekrčan.

m »Grajška klet« je danes odprta do 3. ure zjutraj, vrši se veliki koncert vojaške godbe s specialnim programom. 2819

m Cenj. čitatelje opozarjamo na današnjo reklamno prilogo tvrdke P. Teslić, Sisak.

m Trgovske knjige. Cenjene tvrdke ki nameravajo si naložiti nove knjige se opozarja na današnji oglas V. Weixla.

m Tiskovine za prijavo davka telesnih delavcev ima na prodaj založba Marib. tiskarne d. d. v Jurčičevi ulici 4. Te tiskovine so uporabne le za večja podjetja.

m Silvestrov večer praznujajo mariborski planinci v četrtek dne 31. t. m. pri Mariborski koči.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Četrtek, 31. dec. Zaprto.

Petek, 1. jan. ob 15. uri »Turk in črna«. Otroška predstava. Ob 20. uri »Stambulska rožica«.

Sobota, 2. jan. »Sumljiva oseba«. Ab. A. (Kuponi).

Nedelja, 3. jan. ob 15. uri »Sumljiva oseba« (Kuponi). Ob 20. uri »Gorenjski slavček« D (Kuponi). Gostovanje gosp. Zupana, basista ljubljanske opere.

Torek, 5. jan. ob 20. uri »Zakleti grad« C (Kuponi).

Predstave na Novega leta v mariborskem gledališču. Na Novega leta se vpriporita v našem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 15. uri se vpripori zabavna in priljubljena otroška igra s petjem, plesom in godbo »Trnjulčica«, ki je pri obeh dosežanjih vpriporitvah vzbudila pri deci silno zanimanje. — Zvečer ob 20. uri pa se vpripori drugič v tej sezoni Fallova opereta »Stambulska rožica«, ki je bila eden največjih operetnih slagačev lanske sezone, in ki je tudi pri letošnji prvi vpriporitvi na božične praznike močno »vžgala«.

varjeve šele zdej poročil, ker hodi njegov najmlajši sin že s cilindrom na glavi in v rokah glaseč-rokavice po »Blagih dušah«, res pa je, da je bratova »mlada« žena že blizu šestdesetih.

4. Ni res, da sem podpisana Ivanka »blaga duša«, res pa je, da sem Ivanu Cankarju pokazala hrbet, ker me je nekam čudno pogledal.

5. Tudi ni res, da bi moja mačeha imela navado, pri vsaki priložnosti ponavljati krilatice o blagih dušah, res pa je, da govorim pogosto o »zlatih dušah«.

Resnici na ljubo pa razpoznam, da si je osvojil Ivan Cankar ta izraz samo zato, da lahko govori o »blagih« ne pa o »zlatih«, tedaj kratkomalo o — pozlačenih dušah.

Odličnim spoštovanjem! Ivanka.

V svojo obrambo bi pridejal še nekaj: Takrat namreč, ko sem bil prijadral z Dunaja, sem bil pustil svoj trebuh zunaj. Sam ne vem, kje. Morda doma na Strmici, kali! Da se v nekem uradu »dostojno« predstavim, sem si bil izposodil od ubeglega semenišnika visok, komajda moderen cilindar, rokavice in zli se mi, da tudi nogavice in celo košuljo pa mi je bila kupila in podarila sestrčina Ivanka. Takrat, ko sva se bila srečala z gospo Plivarjevo, nisem imel v žepu božjega evenka. In to je najbrž slutila sama gospa Plivarjeva, ta zlata duša. Hotel sem reči blaga duša!

Mariborsko gledališče pripravlja prekrasno kinolovo opero »Evangeljnik«, katere premijera bo že v prvi tretjini januarja. Kot nadaljna glasbena noviteta pride na vrsto »Grofica Marica«, danes po vsem svetu najpopularnejša opera. — Drama pa študira Skrbniškovo dramatisacijo »Hlapca Jerneja« od Cankarja in Molierovega »Zlahtnega meščana«.

Gostovanje ljubljanskega basista g. Zupana v Mariboru. Ta priljubljeni basist gostuje v eni svojih najuspešnejših partij in sicer kot oskrbnik v »Gorenjskem slavčku«, v nedeljo 5. jan. Mariborsko občinstvo se bo spominjalo tega odličnega pevca od lanskega koncerta Sl. kvarteta v kazinski dvorani, kjer je vžgal zlasti v pesmi »Oj ta vojaški bob« s svojim naravnost mojstrskim »bim-bam-bom«. Zato se nadejamo, da bo občinstvo posetilo njegovo gostovanje v čim večjem številu. To bo že njegov 45. nastop v imenovani operi.

Sport

: M. O. V petek 1. januarja (Novo leto) ob 11. uri v hotelu »Pri zamorecu« važna seja. Navzoči zastopniki CNP. Vsak klub ima odposlati po 1 delegata.

: Maribor-Merkur. Danes 1. januarja ob pol 14. uri nastopita hazenski družini obeh klubov k prijateljski tekmi na igrišču Maribora. Ob pol 15. uri se prične nogometna tekma prvih moštev obeh klubov.

Sokolstvo

o Jareninski Sokol bo priredil na Kraljevo 6. januarja svojo zimsko osvežitve na Pesnici. V ledovje zakovane meščane bo gotovo zanimalo kretanje naših kmetijskih mladencev Sokolov in mladenk Sokolice, ki bodo nastopili na odru, zato Vas že sedaj opozarjamo in vabimo. Prireditelj se vrši v gostilni g. Vengerja (Kerenčič). Več o tem prihodnjč.

o Hoče. Sokolsko društvo Hoče upripori dne 3. jan. 1926 ob 16. uri v prostorih g. Glaserja v Sp. Hočah Gangl-ovo štiri-dejanjsko rodbinsko dramo »Sine«. Po gledališki predstavi pa se razvije v vseh prostorih imenovane gostilne prosta zabava s plesom, šaljivo pošto i. t. d. Za specijelno dobro kapljico in dober prigrizek skrbi gostilničar. Vabimo vse prijatelje sokolstva od blizu in daleč na to prireditev.

Kino

»Razuzdana mladina milijarderjev« je naslov čedejanskemu filmu, ki ga predvaja »Apolo kino« samo še danes. Prikazuje nam življenje in zablode otrok iz ameriških milijarderskih krogov. V glavni ulogi nastopa Klara Bow. Za mladino vstop prepovedan. Od 1—5. jan. »Lovel za ženami«. Sledi mu »Huzarska ljubezen«.

»Grajški kino« predvaja samo še danes največjo dramo po romani Aleksandra Dumasja »Komedijant Keane«. V glavnih ulogah nastopajo Natalija Lisenko, Ivan Možuhin in Kolin. 1. jan. 1926 »Bela sestra« največji film letošnje sezone. Orkester bo pomnožen za 6 oseb in sodeloval bo tudi pevski zbor.

Rak na maternici in njegovi prvi znaki

Poljudnoznanstveno napisal in v Ljudski univerzi v Mariboru na kratko predaval dr. Benjamin Ipavic, specialist za ženske bolezni in porodništvo v Mariboru.

Te dni je objavil znani mariborski ženski zdravnik g. dr. Benjamin Ipavic spis pod zgornjim naslovom, ki ga je natisnila Mariborska tiskarna d. d. Ker samo v Jugoslaviji umrje 4500 žensk za rakom na maternici, smo že zdavnaj nujno potrebovali spis, ki bi dal vsaki ženi potrebna navodila, kako naj se obvaruje in kako naj postopa, če se pokažejo znaki te bolezni. Pisec je mnenja, da normalen porod ne more pospešiti obolenja maternice za rakom in opisuje način, kako se zdravi ta nevarna bolezen.

Kljub temu, da je ta medicinski predmet lajku težje umljiv in da je spis pisan z znanstvenimi metodami, je razlaga v jedru tako jasna, da bo vsaka žena s pridom posegla po brošuri.

V Mariboru se dobiva v knjižarni W e i l.

Prihod in odhod vlakov

ZIMSKI VOZNI RED.

Mastno tiskani so brzi vlaki).

PRIHOD V MARIBOR.

Iz Rakeka (Trsta) Ljubljane 3.12, 3.27, 9.32, 11.43, 14.49, 16.19, 21.50.
Iz Čakovca 6.34.
Iz Vel. Kaniže-Kotoribe 10.02.
Iz Ptuj 14.24, 19.02.
Iz Kotoribe 18.00, 23.55.
Iz Murske Subote 23.22.
Iz Poljčan 7.34.
Iz Ormoža 23.22.
Iz Dunaja, Graza, Spielfelda 1.11, 2.45, 8.11, 12.42, 13.25, 18.33.
Iz Št. Ilja 7.20, 15.10, 19.35.
Iz Zagreba (Beograda) 0.09, 21.50, 14.34, 11.43, 16.19.
Iz Celovca 12.54, 20.45.
Iz Pliberka 7.45.
Iz Fale 18.55.

ODHOD IZ MARIBORA:

V Ljubljano-Rakek (Trst) 1.40, 5.25, 0.44, 13.18, 17.05, 23.00.
V Ptuj 11.23.
V Kotoribo 8.27, 15.27, 9.35.
V Kotoribo-Vel. Kanižo 15.25.
V Čakovec 20.50.
V Mursko Suboto 5.00.
V Ormož 5.00.
V Zagreb (Beograd) 3.20, 5.25, 9.44, 14.10, 17.05, 23.00.
V Falo 17.10.
V Celovec 5.50, 13.42, 18.12.
V Spielfeld, Gradec, Dunaj 0.40, 4.00, 4.55, 13.15, 15.35, 20.10.

da je bilo veselje. Zdej se pa mislim ustaviti za nekaj dni pri tebi, potem pa poročam na Trsat.

Čez par dni sem jo pospremil na reški vlak: »Veš, da ne pozabim. Nisem hotela prej povedati. Iskala sem Cankarja, pa ga nisem mogla dobiti. To ti je bratec! Vedel je, da ni prav naredil, pa se mi je skrivaj. Naprosila sem ga bila tedaj, naj tudi o meni kaj lepega napiše, ker vendar tako lepo piše. Obljubil je bil in tudi izpolnil, samo ne tako, kakor bi bila sama želela. Pa ne zameri nemo, ne njemu, saj veš, da je zlata duša. Tudi Ivanko sem prosila, naj ne zameri. Veš pisatelj so vsi raztreseni, sicer pa same zlata duše.«

Čez dva dni dobim iz Kastve brzdov, naj ji pošljem na ta in ta naslov še trideset kron ali celo goldinarjev, češ, da je »druga« že porabila. Ravno, ko sem denar odposlal, dobim iz Kastve razglednico, očitno oddano še pred brzdovko. Dosti neznanih podpisov. Na robu pa je stala pripomba: »Pijemo, rojemo in plešemo, škoda, da te ni tukaj, oj zlata duša!«

Od tedaj je nisem več videl. Umrla je reva še med vojno v neki hišalnici. Omračil se ji je um. Te zlata duše, Ivana Cankarja, najbrž ni več videla. — »Blage duše!«

Skoraj dvajset let potem, menda začetkom svetovne vojne, sem služboval na Krasu. Nekdo nekdo poteka na vrata moje pisarne. Bila je gospa Plivarjeva, prav taka, kakor jo opisuje Cankar takoj početkom črtice »Blage duše!«

»Kako je shujšala! Vela zarumenela koža na obrazu se je nabrala v ohlapne, velike gube; roke koščene trde kakor mrličeve; njena dolga, nekoliko upognjena postava, njeno nerodno, nemirno kretanje, njen tenki, tresoč, malo hripavi glas, — ej, ali je mogoče, da bi bila to gospa Plivarjeva? Samo njene oči ostale popolnoma take, kakor so bile poprej: velike, zaupne, otročje — nedolžne.«

Prava slika, cela fotografija! Zdelo se mi je samo, da je še nekoliko bolj sključena, prejšnje — otročje — nedolžne oči so pa postale bolj meglene.

»Oj, ti lump krščanski, ti zlata duša! Da me ne poznaš več? Veš, dosti sem preromala, obilo užila trpljenja, pa tudi veselja ni manjkalo. Pridem ravno iz Postojne. Tvoj nekdanji sošolec Francelj je res zlata duša. Plačal mi je listek do St. Petra, pa še obilo brašna mi je izročil za popotnico. V vlakih dobim, hvala Bogu, nekaj vojakov, ki so odhajali na fronto. Same zlata duše! Bog ve, če še kedaj pridejo nazaj. Med vožnjo sem jim razdelila, kar sem imela, da reveži ne bodo stradali. Jedli smo, pili in peli.

Novoletna poslanica mladih zdravnikov

Javnosti, vsem šolam, humanim in kulturnim društvom, predvsem pa antialkoholnim organizacijam!

Široka javnost vsaj v besedah obsoja grozno narodovo pijančevanje ter spremlja vsako antialkoholno akcijo s precejšnjo naklonjenostjo. Antialkoholni pokret pri nas ni nov, temveč bo kmalu star že 25 let. Kljub temu ni treznost nič napredovala — nasprotno je Slovenija vsak dan bolj zapita in krvava. Prizadeva se mnogostransko, da se alkoholizem omeji in popolnoma odpravi. Šola poizkuša storiti svojo dolžnost, človekoljubna društva žele celiti rane mnogim alkoholnim žrtvam. Kulturna, predvsem pa telovadna in športna društva stremijo obnavljati naš narod pred telesnim in duševnim propadanjem ter si prizadevajo dokazati javnosti, kako je njih delo usmerjeno proti alkoholizmu. I antialkoholne organizacije žele rešiti pri nas alkoholno vprašanje.

Napori so toraj tu, uspehov pa ni — vsaj ne toliko, kolikor bi to odgovarjalo naporom.

Zakaj ni željnih uspehov?

Zdravniki, posebno oni, ki delujejo na polju narodovega zdravja, se dobro zavedajo velikega pomena protialkoholnega delovanja. Prepričani so tudi, da je vzrok vsem neuspehom v boju proti alkoholizmu nepopolnost in nekorektnost protialkoholnega boja.

Ali more javnost, ki z besedami pobija alkoholizem, sama pa pije, uspešno delovati proti alkoholni bolezni celega naroda? Ali more šola, ki nima sistematično sestavljenega programa antialkoholnega pouka, uspešno vršiti svojo nalogo na streznjenje naroda? Ali more abstinentno učiteljstvo, ki mima svoje lastne abstinentne organizacije s polnim uspehom vršiti svoj poklic? Ali more človekoljubno in kulturno društvo, predvsem pa telovadno in športno društvo z uspehom uplivati na svojo okolico v smislu svojih idej, če si pridobiva denar za svoje društveno delovanje z alkoholnimi veselici?

V borbi proti alkoholizmu nujno potrebujemo enotnega sistema, enotnih načel. Osnovni predpogoji boja proti alkoholizmu je popolna abstinenca. Samo

popolna abstinenca bo izrgala slovenski narod bolezni, trpljenju in revščini, ki so le premnogokrat posledica pijančevanja. Žalibog starejši po večini ne razumevajo utemeljenosti te zahteve, zato pa se je treba obrniti predvsem k mladini. Da je treba mladino protialkoholno vzgajati, to zahtevajo vsi resni vzgojitelji brez debate.

Na imenovanih načelih dosledne abstinence priporočajo podpisani zdravniki šoli sledeči sistem protialkoholne vzgoje. V šolah naj se snujejo šolske abstinentne organizacije, bilo pod imenom »Mladi Junaki« ali pa »Kolo Saveza Treznene Mladeže«. Te organizacije naj vodijo po možnosti abstinentni učitelji. Mladina, ki je že sama po sebi radikalna, naj se vzgaja v smislu radikalne popolne abstinence po imenovanih načelih in z jasnimi cilji brezalkoholnega gospodarstva. Voditelj te organizacije naj ne pripusti šoli doraščajoče mladine sami sebi, temveč naj ustanovi tej mladini lastna abstinentna društva za odraščanje. Ta društva pa naj ne bodo samo torišča borbe proti alkoholizmu, marveč naj bodo podlaga za splošno zdravstveno prosveto. S tem bo postala šola potom požrtvovalnega učiteljstva, ki bo delalo roko v roki z abstinentnim zdravništvom — naša rešitev.

Pozivamo vsa športna in telovadna društva, čijih namen je pravzaprav pospeševati in ohraniti zdravje človeštva, katerim je res ležeče na dobrobiti društvenikov, da uvedejo v društva, med naraščaj kakor tudi med odraslo članstvo čimprej obvezno popolno abstinenco.

Ravno tako je potrebno, da vse ostale organizacije, na katere se v naslovu obračamo, sodelujejo pri imenovanem vzgojnem delu ter v interesu mladine odpravijo neštete nedoslednosti.

To smatrajo podpisani abstinentni zdravniki potrebnim, povedati našemu narodu za novo leto.

Ljubljana, dne 31. decembra 1925.

Dr. Justin, dr. Meršol, dr. Miklič, dr. Pirc, dr. Rak, dr. Sarič.

Kultura in umetnost

Iz duševne delavnice L. N. Tolstega

Zanimivo je izvedeti, kako ustvarjajo veliki duhovi in kaj jim daje impulze k njihovim genialnim umotvorom. O velikem ruskem pisatelju L. N. Tolstemu nam pripoveduje marsikako zanimivost o tem njegov sin Grof L. L. Tolstoj v knjigi: »O Jasnoj Poljanje. Pravda ob oteži i egoizmu«, ki je izšla l. 1923 v Pragi. Iz te knjige povzamem nekaj značilnih beležk o postanku povesti »Djavo« in »Kreutzerjeva sonata«. Slednjo smo dobili nedavno v slovenskem prevodu in je pri nas precej znano delo. »Djavo« pa še menda ni preveden.

Sin Tolstega pripoveduje, da so se v tistih časih — očetu je bilo okoli 60 let — ob večerih radi zbrali njegovi vrstniki in skoraj vedno zaigrali kak dober glasbeni komad. Med vsemi je na slavnega pisatelja najbolj vplivala Beethovenova »Kreutzerjeva sonata«. Nekako ob tem času je spisal povest »Djavo« (Vrag), ki se tudi bavi s spolnim vprašanjem. O tej povesti je govoril nerad in malo, zato pa je čisto kramljal z znanimi o »Kreutzerjevi sonati« in nje vsebini. »Djavo« je izšel šele po pisateljevi smrti, ker ga ni hotel preje objaviti zavoljo nekaterih rodbinskih kočljivosti. Priča pa, da se je ob tem času veliko bavil s spolnim vprašanjem, ki ga je promatral z verskega stališča, s stališča evangelija, s katerim je bil v tej dobi svojega življenja prožet do globine duše.

Tolstoj je pisal »Kreutzerjevo sonato« v dneh, ko njegovo rodbinsko življenje še ni kazalo pasivnosti. Se po »Kreutzerjevi sonati« se mu je rodil sin, ki pa je umrl v nežni otroški dobi. Toda poslušajmo njegovega sina samega:

»Beethovenova »Kreutzerjeva sonata« je zvenela v dvorani jasnopoljanskega doma tiste dni, ko je Lev Nikolajevič čutil, da se njegovo zakonsko življenje, ki ga je živel toliko let, nagiblje h koncu, ko se je zavedal, da se to življenje spodbika ob drugo, umstveno in duhovno življenje — dni, ko je trpel zavoljo tega spoznanja. Čustva in misli o tej stvari so bile pri njem kajpa, daleko bolj zapletene kot pri Brdničevem (glavnem junaku »Kreutzerjeve sonate«). Nam so pač jasni zgolj oni sklepi, do katerih je prišel Lev Nikolajevič, o ostalih očetovih mislih in čustvih — če jih je sploh kaj še bilo — pa je boljše, če se jih ne dotaknemo.

Predstavite si poletni večer v Jasnoj Poljani. Vsi smo v dvorani. Na mizi kipi velik samovar. Lev Nikolajevič že sedi na svojem velikem naslonjaču ob ogledni fortelijani, golbeniki so pripravljene in že se oglašajo prvi tragikomični akordi Sonate; začetkoma zgolj gosli.

Ti akordi si takoj osvoje sluh. V takih trenutkih sem dobro razumel, kaj se je zgodilo v očetovi duši in glavi. Živel sem z njegovim življenjem, občutil sem njegovo samega.

Le tupatam obrnivši pogled na njegove modre, v neko točko pred sabo strmeče sive oči, sem opazil, da ni samo poslušal, ampak je tudi naporno in intenzivno mislil, čutil in ustvarjal. Da takrat je on odkrival eno izmed največjih resnic življenja: težko resnico o umazanosti in laži sodobnega zakona. Ta resnica se je nenadoma pojavila pred njim kakor da bi bila višje razodetje, in bil je srečen, da jo je našel in da jo lahko pove drugim. Razglabljal je o njej, iskal novih in novih misli ter slik, da bi jo kar najjasnejše razkril ljudem, ki poginjavajo, ker je ne poznajo. In tako je nastal »presto« sonate, oni »presto«, ki je bil sredstvo za zblizanje med Pozdniševovo ženo in njenim ljubimcem. To je potem privedlo Pozdniševa k vsem mukam njegove ljubosumnosti in slednjim k umoru. Spomnite se, s kakšno silo je opisan zadnji prizor.

Vse te strahotne scene in podrobnosti drame, da ne govorim o množini misli, ki so izražene v povesti, so mi prihajale po vsej verjetnosti tedaj, ko je poslušal igranje »Kreutzerjeve sonate«, sede nepremično na naslonjaču od kraja do konca igre.

Samo enkrat ni vzdržal; skočil je po

koncu, stopil k oknu odprtemu v vrt in globoko vzdihnil.

Godba se je končala in Lev Nikolajevič je bil tako ginjen, da ni mogel do besede. Oči so mu zalile solze.

Nekaj dni kasneje nam je naznanil, da nam bo prečital »Kreutzerjevo sonato«. Željno smo se zbrali v dvorani. Oče je sam čital. Tako branje mu je bilo potrebno, da je lahko preizkusil sebe in premeril učinek, ki ga je imel na druge njegov jedva ustvarjeni umotvor. Po čitanju so nastali ostri spori. Oče je strastno branil svoje nazore, jih ponavljal, odkrival nove in še dalje in dalje v svojih končnih izsledkih, ki so ga naposled privedli k ideji, da mora človeški rod skrajšati obstoj in da je absolutna spolna vzdržnost »ideal«. Ideal je zgolj tedaj ideal, kadar je neskončen. — ob.

x Ante Trstenjak. Dne 6. januarja t. l. bo razstavil v Jakopičevem paviljonu svoja dela naš mladi umetnik Ante Trstenjak, ki si je pridobil v tujini ugled in sloves. Razstavil bo večinoma akvarele, ki jih je izdelal na potovanjih v Parizu, v Bretoniji, ob Lac d'Annecy, v Italiji; (Neapelj, Pompeji, Pozuoli, Rim, Firenca, Benetke) in akvarele naših domačih krajev. Razstavil bo tudi nekaj oljnatih in grafičnih del. Vsekakor bo razstava jako zanimiva, predvsem, ker je to prva razstava, ki jo priredi v Ljubljani umetnik, čigar umetnost poznamo le po ocenah v inozemstvu. Njegova razstava v Parizu mu je prinesla uspeh, kakršnega si mora tuje v vellemestu, kjer so kritiki strogi in obiskovalci razstav razvedeni, v resnici zaslužiti. Zavedal se je sposobnosti in razstavil je najprej v tujini, središču in žarišču svetovne umetnosti v Parizu. In francoska kritika ga je priznala. »Le Revue Moderne«, ugledna pariška revija, je posvetila njegovemu delu dve strani in reproducirala štiri njegove slike. »L'Ami Gauloise« pravi: »Akvareli Ante Trstenjaka se odlikujejo po močnih barvah, reliefu in bleisku, ter dokazujejo, da ima njih avtor siguren talent in dragocene lastnosti.« Tudi drugi listi so pohvalno omenjali njegovo razstavo. Jugoslovanska kolonija v Parizu ga je bila izredno vesela, bil ji je v ponos. Dne 6. t. m. bo prišel v Ljubljano, da tudi svojem pokazu to, kar mu je dala domovina in kar je izpopolnil v tujini. Njegova dela bodo razstavljena od 18. januarja v Jakopičevem paviljonu.

x F. Ks. Svoboda: Popek, Bogatin in smrt. Iz češčine prevlel dr. Fr. Bradač. — Zbirka gledaliških iger. Odr 13. zvezek. V Ljubljani 1925. Založba Tiskovna združenja. Trinajsti zvezek »Odr« prinaša dve enodejanki, ki bosta podeželskim gledališkim odrom prav dobro služili. — Prva Popek, veseloigra z štirimi osebami. Za Anico, hčer bogatega posestnika Grivca se poteguje sosed Kljun, katerega pa hoče spodriniti nje nečak medicinar Ivan. Ko misli, da je že zmagal, se zaroči Anica s Kljunom. — Bogatin in smrt je igra v enem dejanju. V njej nastopa šest oseb. Bogatinu nenadoma zboli žena na smrt. To priliklo hoče izrabiti njegova prijateljica, da bi ga po smrti bogatinove žene pridobila za moža svojih hčer. Bogatin pa na to ne misli. Ker noče preživeti svoje žene, izvrši samomor, še predno mu javijo ženo smrt. V štirinajstem snopcu prinese »Odr« Lahovo izvirno igro Pepelnih. Zbirko toplo priporočamo.

x Nujen poziv slovenskim umetnikom-grafikom. Za razstavo jugoslovanske grafike v Zürichu se vrše v vsej naglici zadnje priprave. Vsi za to razstavo namenjeni listi se odposilijo iz Zagreba že v prvih dneh januarja 1926. Slovenski grafiki naj ne zamude te prilike, da se predstavijo internacionalni publiki. — Pozivljamo jih torej, da nastopijo polnostojno s svojimi najboljšimi deli. Vsek list naj se dostavi po možnosti v vseh oddajah do 31. decembra t. l. na adresu SUJOU, Ljubljana, Tehniška srednja šola. (Mariborski grafik oddajo do takrat svoja dela gospodu prof. Gvajcu). Omenjamo, da so dopuščene k razstavi poleg lesorezov, radirank in litografij tudi perorisbe, risbe s vinčnikom in podobna dela. — Odbor SUJOU.

Stanovanjska borza »Maribor«. Maribor. Rotovski trg. daje informacije v zvezi s stanovanjskih vprašanjih, posreduje oddajo prostih stanovanj, zamenjavo stanovanj, mesečnih sob, pravnih sob, lokalov, prodaje hiš, posestev, stavb, ceneno zidanje, popravila, nadgradnje. Sprejema nove naročnike. 2817

2 lokala za vsako obrt priprava se takoj odda. Kocijanerjeva 17. 2818

Korespondentije, prvotna moč, išče tovarno »Mim« Prešernova ulica 19. 2795

Krajevni zastopniki za zavarovanje proti požaru, nezgodam, tatvini, jamstvu, življenjsko zavarovanje in za zavarovanje konjev in goveje živine proti nezgodam se iščejo povsod proti visoki proviziji v Mariborski oblasti. Ponudbe pod »Zavarovalni zastopniki 1926« na upravitelstvu 2731

Iščem službo kot knjigovodja ali skladnik. Nastop takoj. Ponudba pod »Marljiva« na upravo. 2815

Srbohrvatski poučuje proti nemni nagradi učitelja srbohrvatskega jezika. Prijave pod »Srbohrvat« na upravo. 2749

Ne pozabi naročnine!

Politično obzorje

Sedemlet češkoslovaške notranje politike

Pod tem naslovom je izšla pred kratkim v založbi »Orbis« v Pragi francosko pisana brošura Karla Sedivega (Sept années de politique intérieure tchécoslovaque. 1918—1925). Brošura, ki obsega okoli 70 strani in je opremljena s slikami A. Svehle, R. Bechyne, E. Beneša, Jana Černega, K. Kramara, J. Strilbrnega in Vl. Tusarja, je eden izmed številnih propagandnih spisov, ki jih je izdala za inozemstvo omenjena založba v francosčini, angleščini in nemščini.

Kakorkoli štejemo tudi zgornji spis k propagandni literaturi, je vendar njegov namen informativen t. j. osvetljuje razna dejstva in nas objektivno poučuje o političnem razvoju češkoslovaške republike od l. 1918. do zadnjih volitev. Ker ni zlahka dobiti do rok spisa, ki bi nam v pregledni in zgoščeni obliki podal najvažnejše fakte čsl. notranje politike, je ta brošura dobrodošel pripomoček vsakomur, ki se hoče na hitro roko orientirati v čsl. politiki.

Po kratkem uvodu, v katerem označuje pisec K. Sediv za jedrnatimi besedami pomen in značaj čsl. državnega osvojenja, sledi poglavja o posameznih vladah. Iz njih posnamemo, da je Češkoslovaška ob istem času, ko je Jugoslavija srečno absolvirala 13 vlad, imela zgolj 6 vlad: sedanja Svehlova druga vlada je tedaj sedma. V letih, ko je država nastajala popolnoma znova, ko je bilo treba v kaotičnih povojnih razmerah zgraditi vse njene temelje od vojske do zadnjih političnih samoupravnih teles, v teh letih — lahko mirno trdimo — so razmeroma redke vladne izpremembe samo dokaz politične zrelosti češkoslov. naroda, predvsem pa Čehov, na katerih je slonela vsa organizacija nove države. Za časa revolucionarne narodne skupščine (od 28. oktobra 1920 do prvih splošnih volitev l. 1920) sta se izmenjali zgolj dve vladi. Prva vlada, ki jo je sestavil dr. Kramar, je imela silno težko nalogo, ki pa ji je bila v polni meri kos. Ta vlada je bila na krmilu do 8. julija 1919, ko je nastopila prva vlada Vlastimila Tusarja, posledica rezultata občinskih volitev v juniju istega leta, ko se je pokazalo strankarsko razmerje v novi luči. Tusarjeva »rdečezelena« koalicija je

imela važno nalogo: dati mladi republiki ustavo. Dne 29. februarja 1920 je bila ustava sprejeta. Dne 18. in 25. junija istega leta so se vršile prve volitve po modernem volilnem zakonu, ki ga je sprejela revolucionarna narodna skupščina. — Prvemu čsl. parlamentu in senatu se je predstavila druga Tusarjeva vlada. Ta vlada je zdelala na razne težkoče. Razpolagala je z neznatno večino in nazadnje so jo narodni socialisti razbili. 15. sept. 1920 je bila sestavljena uradniška vlada s Černým na čelu. Ta vlada je imela prehodni značaj in je pripravljala teren novi parlamentarni vladi. Po prizadevanju predsednika republike je stopil v politično življenje nov organizem: svet petorice (pětka), ki so ga tvorili predstavitelji petih čeških strank. Sedaj so se jeli etrskarski odnosi čistiti in vedno bolj se je formirala nova, trajnejša češka koalicija. Ko je sprememba dozorela, je postala uradniška vlada odvisna in 27. septembra 1921. se je sestavila nova parlamentarna vlada, ki ji je stal na čelu zunanji minister dr. Beneš. Razpolagala je s 166 glasovi v zbornici. Dne 5. oktobra 1922 je ta vlada demisionirala in se je koalicija »pětka« temeljito presnovala. Predsedstvo je prevzel agrarac Svehla. Ta vlada je ostala na krmilu do volitev v drugi češkoslov. parlament. A tudi po volitvah se je morala koalicija, ojačena z obrtniško stranko, najti znova na isti politični bazi.

Šest vlad v prvih sedmih letih obstoja mlade, docela na novo organizirane države, v najtežjih razmerah, kakor do kdaj bile — to je znak solidnosti češkega političnega življenja. Vsaka izmed teh vlad je imela svojo upravičenost v političnih razmerah, svojo posebno misijo in težke naloge, ki jih je v zvezi neštetim oviram zadovoljivo rešila. Češkoslovaška demokracija si je dala lepo spričevalo. Vlade so nastajale in padale v parlamentu, ne pa zavoljo političnih spletk za kulise.

Spis »Sept années de politique intérieure tchécoslovaque« bodi priporočen onim, ki jih zanima, kako se je politično gradila nova slovanska država in srečno prebrala Seylo in Karibdo notranjih in zunanjih nevarnosti do tiste današnje konsolidacije, ki še celo najbolj zakrknjene nasprotnike prepričuje o solidnosti državne stavbe. — ob.

Srčno voščilo za Novo leto 1926

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem že.e:

Oglasni in reklamni zavod F. Voršič naslednik. Maribor, Slomškov trg 16

Servat Makotter zaloga pohištva, izdelovanje posteljnih žičnic Krekova ulica 6. Slovenska ulica 2.	J. Pelikan slaščičar Gosposka ulica 25. Maribor.	Felix Strahl manufakturna trgovina Gosposka ulica 11. Maribor.	Max Weiss kotlar Slovenska ulica 28. Maribor.
Ivan Bregar tovarna klobukov Gosposka ulica 16. Maribor.	Josip Sternad puškar Aleksandrova cesta 18. Maribor.	Srečko Pihlar manufaktura Gosposka ulica 5. Maribor.	Jos. Kaloud kem.-tehn. izdelki, barve, laki, firneži Aleksandrova cesta 28. Maribor.
F. Binder zlatar in graver Orožnova ulica 6. Maribor.	Ihl & Kühr manufakturna trgovina Aleksandrova cesta 9. Maribor.	Adolf Anderle gostilna Koroška cesta 3. Maribor.	Jos. Ziringer preparator in montiranje rogova Slovenska ulica 28. Maribor.
Dragotin Čutič puškar in trgovina s strelivom Slovenska ulica 18. Maribor.	Pugel & Rossmann veljtrgovina z vinom Trg svobode 3. Maribor.	»Žarnica« Mariborska električna instalacijska in strojniška družba z o. z. Gosposka ulica 8. Maribor.	Ivan Klančnik steklo, porcelan, okvirji za slike Slovenska ulica 15. Maribor.
Franc Kormann galanterija, pletenina, igrače in drobnine na drobno — na debelo Gosposka ulica 3. Maribor.	Ivan Krehlanko trgovina delikates in bufet Aleksandrova cesta 31. Maribor.	A. Spatzek restavracija in kavarna Aleksandrova cesta 8 und 8a. Maribor.	Matija Trabi elektro-mehanična delavnica Vodnikov trg 3. Maribor.
Ivo Barta prva mariborska strojna pletarna na drobno — na debelo Orožnova ulica 8. Maribor.	L. Ornik specijalna trgovina dežnih plaščev Koroška cesta 9. Maribor.	Marko Rosner manufakturna trgovina na debelo Slovenska ulica 13. Maribor.	Medič—Zankl, dr. z o. z., Ljubljana barve — laki — firneži Gosposka ul. in Ulica 10. oktobra 2.
Josip Waldacher trgovina čevljev, izdelovanje gamaš Slovenska ulica 6. Maribor.	J. Supančič belo blago, vozenina, predtiskarija Slovenska ulica 3. Maribor.	K. Worscheja nasl. Anton Macun manufakturna trgovina Gosposka ulica 10. Maribor.	Richard Tantz brivski salon Gosposka ulica 24. Maribor.
Matevž Stanber strgarski mojster Aleksandrova cesta 24. Maribor.	Jos. Ullaga nasl. J. Szincz manufakturna trgovina Aleksandrova cesta 21. Maribor.	A. Jančič Nitz, Maria Volleraber posredovalnica za službe Slovenska ulica 16. Maribor.	Umetniško-tiskarski zavod »Ažbe« Koroška cesta 39. Maribor.
Franc Mastek manufakturna in modna trgovina Glavni trg 16. Maribor.	Karol Jančič manufaktura Aleksandrova cesta 11. Maribor.	Hochnegger in Wicher mizarstvo Koroška cesta 53. Maribor.	Josip Ratajc klepar za stavbe in galanterijo Pobrežka cesta 8. Maribor.
Anton Poš trgovina z manufakturo Aleksandrova cesta 27. Maribor.	Ivan Korajžija železnina Aleksandrova c. 42. Tel. 313. Maribor.	Anton Gaberšek čevljar Slovenska ulica 24. Maribor.	Stefanija Kristanič damski modni salon Slovenska ulica 8. Maribor.
Valentin Senekovič krojač Koroščeva ulica 6. Maribor.	D. Kodrič čevljar Slomškov trg 14. Maribor.	Franc Filipič mesar Jurčičeva ulica 8. Maribor.	Ana Košuta modistinja Frankopanova cesta 51. Maribor.
Franc Schell tovarna blagajn Koroška cesta 31. Maribor.	Pavel Heričko lončar in pečar Tattenbachova ulica 6. Maribor.	Eduard Peretič krojač Vetrinjska ulica 6. Maribor.	Ernest Gert steklar Gosposka ulica 13. Maribor.
J. Hochmüller tovarna bučnega olja Pod mostom 7. Tel. 339. Maribor.	Marija Simerl šivilja za perilo Slovenska ulica 15. Maribor.	Franc Ferk sedlar in lakirnik Jugoslovanski trg 3. Maribor.	Bož. Guštin glavno zastopstvo ugljenika Peklenica Karlo Vargazon k. d. Mur. Središče Maribor, Aleksandrova cesta 51. — Skla- dišče: Cantarjeva ulica 24. Tel. 136.

Srečno voščilo za Novo leto 1926

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem žele:

Oglasni in reklamni zavod F. Voršič naslednik. Maribor, Slomškov trg 16

Franc Kothbauer ključavničar Tattenbachova ulica 4. Maribor.	Martin Pravdič krojaški mojster Slomškov trg 14-II. Maribor.	St. Zidarič modni atelje za dame Vodnikov trg 6. Maribor.	Straschill in Felber trgovina z lesom Pristan. Maribor.
A. Rečnik elektrotehnično podjetje Pobrežka cesta 6. Maribor.	F. Sorko nasl. Alojz Ploj trgovina mešanega blaga Vodnikov trg 1. Maribor.	Slavko Lešnik kolarski mojster Pod mostom 10. Maribor.	Franc Reicher modni atelje Tržaška cesta 18. Maribor.
Anton Tavčar tovarna mesnatih izdelkov Krčevina 161.	Franjo Horvat klepar Aleksandrova cesta 49. Maribor.	Franjo Starčič manufaktura in konfekcija: Vetrinjska ulica 15. — Špecerija: Trubarjeva ul. 9. Maribor.	M. Wistan trgovina z mešanim blagom Koroška cesta 84. Maribor.
Restavracija »Puntigam« Mlinska ulica 23. Maribor.	Franc Pestiček krojač Koroška cesta 43. Maribor.	Franc Vrhunc trgovina z mešanim blagom Majstrova ulica 17. Maribor.	Viktorja Šenk vdova čevlarski mojster Tržaška cesta 1. Maribor.
Franc Schober parna pekarna Kralja Petra trg. Maribor.	I. Klavora strojna pletarna Frankopanova ulica 2. Maribor.	Josip Rajgl čevlarski mojster Aleksandrova cesta 203. Maribor.	Strausgitt in drug parna pekarna Glavni trg 9. Maribor.
Ivan Jünger čevljar Aleksandrova cesta 57. Maribor.	Ing. J. & H. Bühl zvonolivarna Motherjeva ulica. Aleksandrova cesta.	Franz Šalkovič čevljar Koroška cesta 43. Maribor.	V. Rosenberger gostilna »Pri sodniji« Sodna ulica 16. Maribor.
Andrej Iskra krojač za gospode in dame Aleksandrova cesta 203-II. Maribor.	Jos. Marek gostilna Mlinska ulica 15. Maribor.	Franja Magerl izdelovanje perila Koroška cesta 41. Maribor.	Franc Verzel isk. podkovski mojster Marijeta Verzel gostilna Frankopanova ulica 25. Maribor.
Albin Kosec trgovina z mešanim blagom Državna cesta 24. Maribor.	Ivan Mandl tapetnik in dekorater Slovenska ulica 28. Maribor.	Marija Slanič specialna trgovina za pariumerije Slovenska ulica 2. Maribor.	Rudolf Vidmar avtotaksa Aleksandrova cesta 77. Maribor.
Franc Govedič čevljar Frankopanova ulica 10. Maribor.	Št. Koren trgovina z mešanim blagom Aleksandrova cesta 140. Maribor.	Matija Mesarič krojaški mojster Majstrova ulica 16. Maribor.	Alois Horvat gostilna Frankopanova ulica 7. Maribor.
M. Feldin manufakturna trgovina Grajski trg. Maribor.	Cizel & Valljak kavarna »Evropa« Aleksandrova cesta 43. Maribor.	Lovro Stojec urar in zlatar Jurčičeva ulica 8. Maribor.	Dolček & Marini manufakturna trgovina Gosposka ulica 27. Maribor.
Karl Robaus luksus pekarna in tovarna suhorja Koroška cesta 24. Maribor.	Alojz Käfer kavarna »Rotovž« Vetrinjska ulica 30. Maribor.	Franc Brojan gostilna »Pri treh ribnikih« Krčevina pri Mariboru.	Albert Vicel trgovina mešanega blaga, steklene, por- celanaste, majolične in emajlne posode Glavni trg 5. Maribor.
M. Korošec trgovina z drvini in premogom Aleksandrova cesta 29. Maribor.	M. Renčelj trgovina z mešanim blagom Pobrežje pri Mariboru.	Katica Kotnik kavarna »Bristol« Vetrinjska ulica 17. Maribor.	M. Radilović zakupnik hotela, restavracije in dalma- tinske kije: »Kosovo« Grajski trg 1. Maribor.
Prva slovenska mlekarna Jenkova ulica 6. Maribor.	Julius Meisl d. d. uvoz kave Gosposka ulica 7. Maribor.	Julka Tement kavarna »Tement« Glavni trg 3. Maribor.	

Srčno voščilo za Novo leto 1926

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želé:

Ivan Legat prva specij. popravilnica in trgovina s pisalnimi stroji Vetrinjska ul. 30. Tel. 434. Maribor.	Henrik Mulec parna pekarna Studenci pri Mariboru.	Atelier »Valencienne« Gosposka ulica 34. Maribor.	Zlata Brišnik Slovenska ulica 11. Maribor.
Lojze Ivančič kavarna »Jadran« Maribor.	Gustav Bernhard trgovina s steklom in porcelanom Aleksandrova cesta 17. Maribor.	Rodbina Orovics »Vetrinjski dvor« Maribor.	Svetovna panorama Slovenska ulica 15. Maribor.
J. Laufer kolonijalno in specerijsko blago, hišna in kuhinjska oprema Aleksandrova cesta 23. Maribor.	 MARIBORSKA TISKARNA D. D. — Centrala: Jurčičeva ulica 4 — Podr.: Strošmajerjeva ulica 5		Maks Durjava & Co. tovarnica perila Maribor.
Franz Zemlič restavracija »Pri črnem orlu« Maribor.			J. Preac manufakturna trgovina Glavni trg 13. Maribor.
Franjo Lah manufaktura Jurčičeva—Vetrinjska ulica. Maribor.			Adolf in Marija Koss trgovina z južnim sadjem Glavni trg 4. Maribor.
Miloš Oset veletrgovina specerijskega in kolonijal- nega blaga Maribor.	Divjak & Gustinčič mehanična delavnica Tattenbachova ulica 14. Maribor. Trgovina: Glavni trg 17.	Anton Jakac čevljarna Slovenska ulica 26. Maribor.	Marko Čutič kotlar Slovenska ulica 18. Maribor.
Anton Meula vrtnar Nasipna ulica 44. Pobrežje pri Mariboru.	Franc Hohnec mesar Frankopanova ulica. Maribor.	Ivan Sirak ključavničarna in tovarna za hidravlične stiskalnice za olje, vino in sadje Maribor.	Andr. in Fani Halbwidl Hotel »Stara pivovarna« Maribor
Ivan N. Adamič vrvarna Vetrinjska ulica 20. Maribor.	Franjo Majer manufaktura Glavni trg 9. Maribor.	Ivan Živic stavbeno podjetje Vrbanova ulica 28. Tel. 277. Maribor.	F. J. Balon gostilna »Pri brodu« Pobrežje pri Mariboru.
A. M. Nekrep gostilna »Pri zlatem konju« Vetrinjska ulica 4. Maribor.	Franc Pergler tovarna vozov Mlinska ulica 44. Maribor.	Anica Traun Grajski trg 1. Maribor.	Josip in Fani Gajšek kavarna Meljska cesta 22. Maribor.
»Elin«, družba z o. z. družba za električno industrijo Maribor.	Jakob Lah moda in galanterija Glavni trg 2. Maribor.	L. Uhler trgovina z delikatesami Glavni trg. Maribor.	I. Mariborska delavska pekarna r. z. z o. z. Tržaška cesta 36. Maribor. Podružnice: Glavni trg in Stolna ulica.

Srečno voščilo za Novo leto 1926

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem žele:

Albin Kosec trgovina mešanega blaga Državna cesta 24 Maribor	Ivan Kvas izdelovalnica klobukov: Meljska c. 74 prodajalna: Aleksandrova cesta 32. Maribor.	Josip Karničnik modna in manufakturna trgovina Slovenska ulica 10 Maribor	Ivan Doplihar mesar Glavni trg 17. Maribor.
Aug. Žlahtič trgovina mineralnimi olji Slovenska ulica 2. Tel. 66. Maribor.	Dragotin Roglič trgovina z čevlji »Karo« Koroška cesta 19. Maribor.	Jagodič & Sajko mizarstvo, tapetništvo in zaloga pohištva Rotovški trg 3. Maribor.	Josip Mislej pekarna Koroška cesta 21. Maribor.

Srečno voščilo za Novo leto 1926

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želi

Restavracija na glavnem kolodvoru
France Dolničarjevi

2766

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FRANJO MAJER

MARIBOR - GLAVNI TRG št. 9

2782

POPRAVILA
Mehanič **IVAN LEHT**
specijalist za pisalne stroje
Maribor, Vetrinjska 30
2701 Telefon int. 434

Srečno in veselo Novo leto

vsem cenjenim gostom želim

kavarna Josip in Fani Gajšek
Meljska cesta 22

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to miho z
znamko „GAZELA“. Moje perilo se
kar blešči, golova sem pa tudi že
zdavnaj. Tudi Vi boste dosegli to z upo-
rabo „GAZELA“-milo

GAZELA MILO

Ne sadja brez gnojla!

Ne zrna brez superfosfata!

POLJEDELJCI zahtevajte jamstvo za 16% v vodi raztopljive fosforne kisline!

Superfosfat (v vodi raztopljivo fosforno kislino) prvovrstna kakovost
iz naših prvih domačih tovarn, kakor tudi vsa druga umetna gnojila,
kakor: Chilesalpeter (Cilski soliter), vapneni dušik, Ammonsul-
phat, kalijeva sol in mešan Kas itd. nudi po najugodnejših cenah

„FOSFAT“

delniška družba za prodajo raznih umetnih gnojil.

Zagreb, Mazuraničev trg 4.

Telefon 18439

Brzojavni naslov: Fosfat Zagreb.

Zastopstvo:

„DANICA“

dr. z o. z. razp. mineralnooljnih in kem. izdelkov
MARIBOR, Slovenska ulica 8.

2780

POZOR!

PRESELITEV!

POZOR!

MANUFAKTURNA TRGOVINA
FRANJO LAH

Uljudno obveščam svoje cenjene odjemalce, da
sem preselil s 1. januarjem 1926 svojo trgovino z Go-
spoke ulice 17 v svoje nove prostore na vogalu Jur-
čičeve in Vetrinjske ulice

V MARIBORU.

Zahvaljujem se za doslej izkazano zaupanje in
naklonjenost ter se uljudno priporočam v nadaljno
cenjeno zaupanje

2811

FRANJO LAH.

Cenjenim odjemalcem želi

veselo in srečno Novo leto

tvrdka Drago Rosina

2760

galanterijska trgovina, Maribor, Vetrinjska ulica št. 26.

Novo došle

2693

sveže morske ribe

kakor tudi prvovrstno štajersko in dalmatinsko vino.
Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim cenj.
gostom in znancem

Ivan Pečnik.

Poslovne knjige

v vsaki obliki in izpeljavi, kakor tudi vse
vrste črtanega papirja stalno na zalogi.
Novo urejena najnovejša črtnica za izpeljavo
vseh vrst črtanja po predloženih vzorcih.

Veletrgovina in knjigovezna industrija

V. WEIXL - MARIBOR

2797

Srečno voščilo za Novo leto 1926

vsem trgovskim prijateljem, strankam, gostom
in stalnim gostom, znancem in prijateljem želi

2513

Meznarič Rado - velepražarna kave - Maribor - Glavni trg šte. 21

Urednik: »Mariborska Tiskarna« v Mariboru, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. Urednik Vekoslav Spindler, novinar, Izdajatelj: Konzorcij »Tabor«
predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar. Oba v Maribor.

Tovarna in rafinerija špirita, likerja, konjaka, ruma in ogelne kiseline

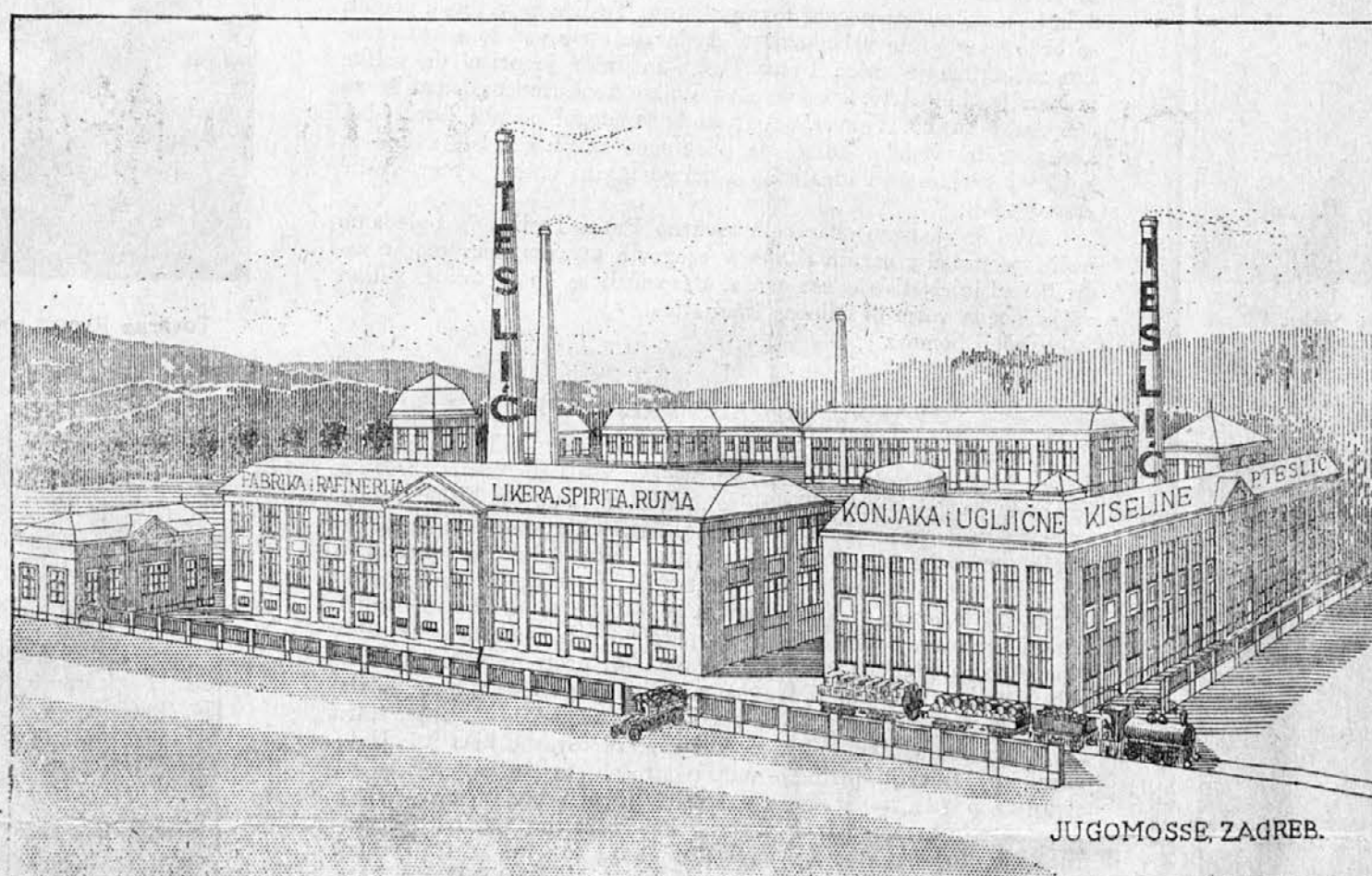
PETER TESLIĆ

SISAK

največja tovarna te vrste v Jugoslaviji

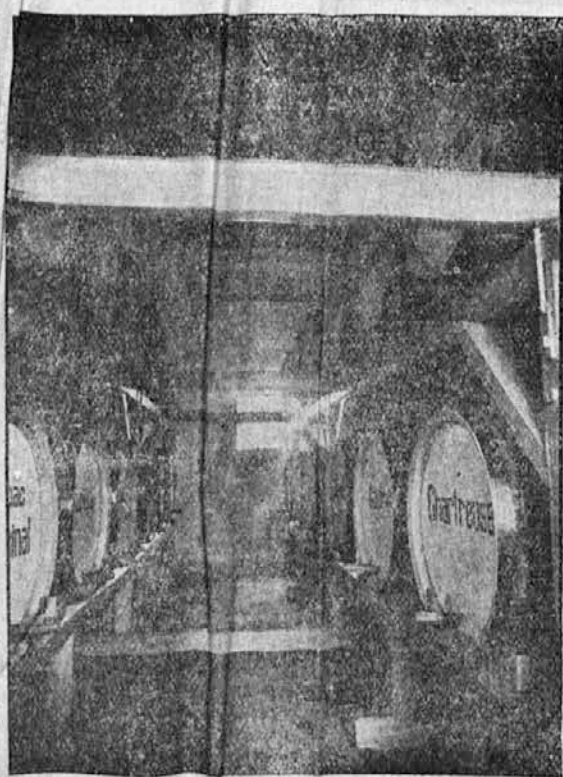
Velekuharna
žganja

Sisak

Velekuharna
žganja

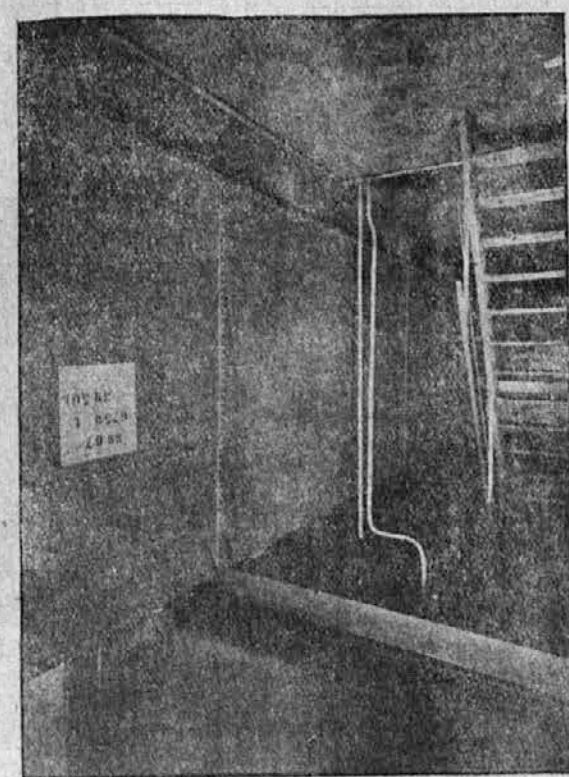
Kozarac

Tovarna likerja, ruma in konjaka P. Teslića v Sisku
Zaloga različnih likerjev.

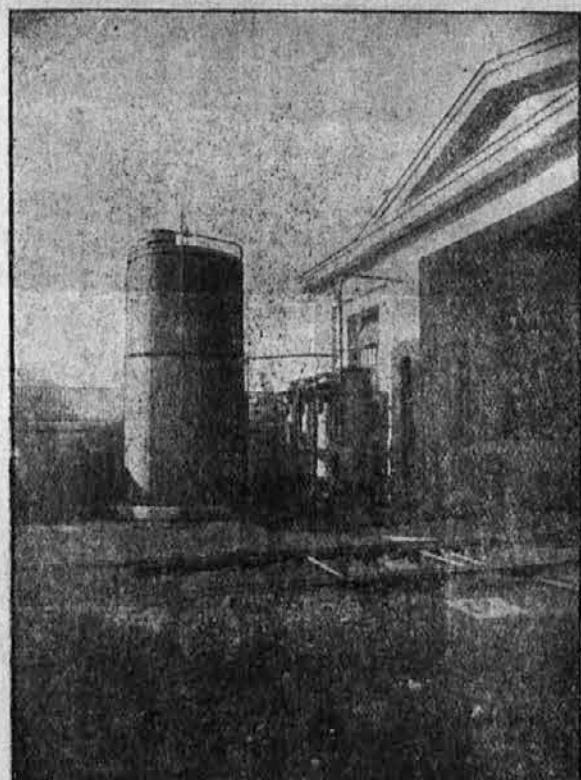
Peter Teslić,
lastnik tovarn

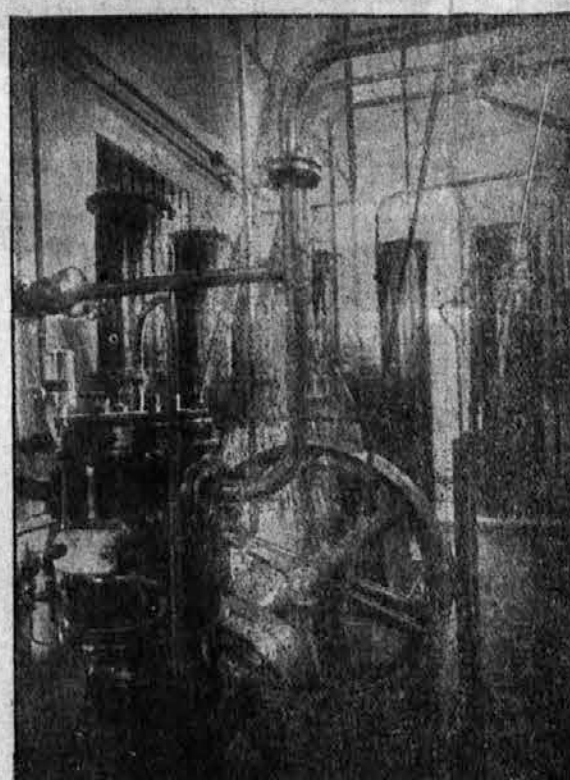
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Zaloga rafiniranega špirita v tovarni.

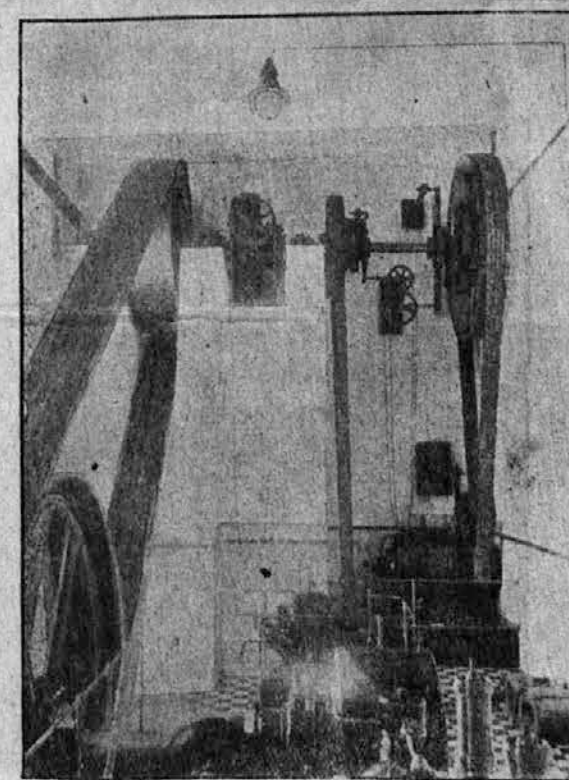
Tovarna ogelne kiseline Petra Teslića v Sisku
Aparati in notranjost.

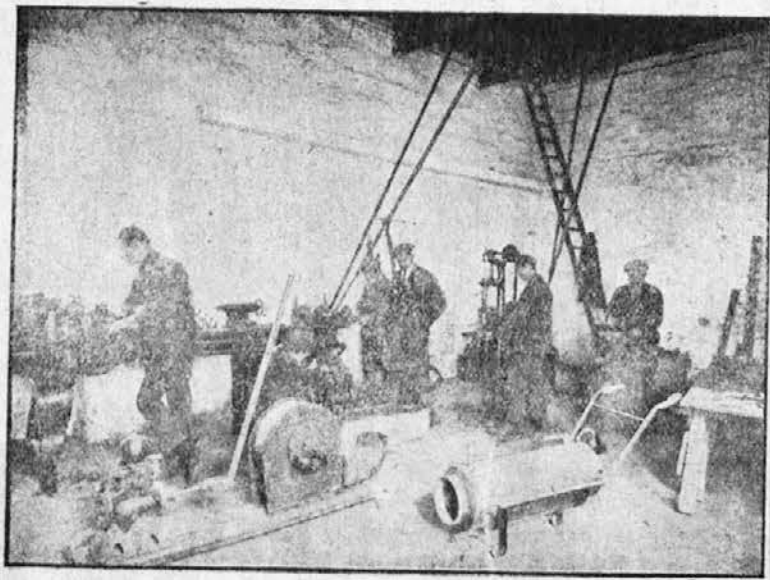
Tovarna ogelne kiseline Petra Teslića v Sisku
Vhod.

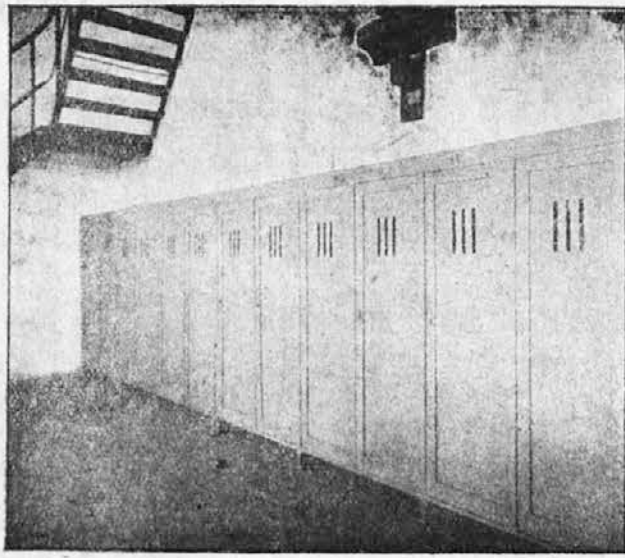
Tovarna ogelne kiseline Petra Teslića v Sisku
Aparati.

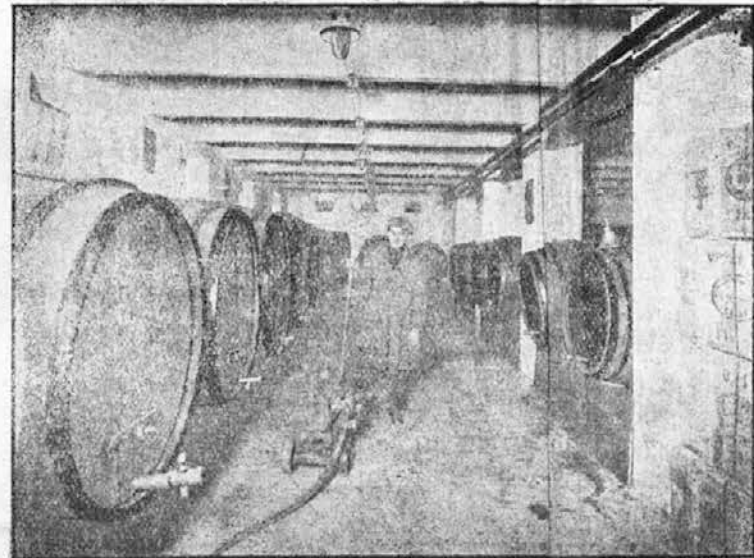
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Nova strojarna s dinamo-aparatom.

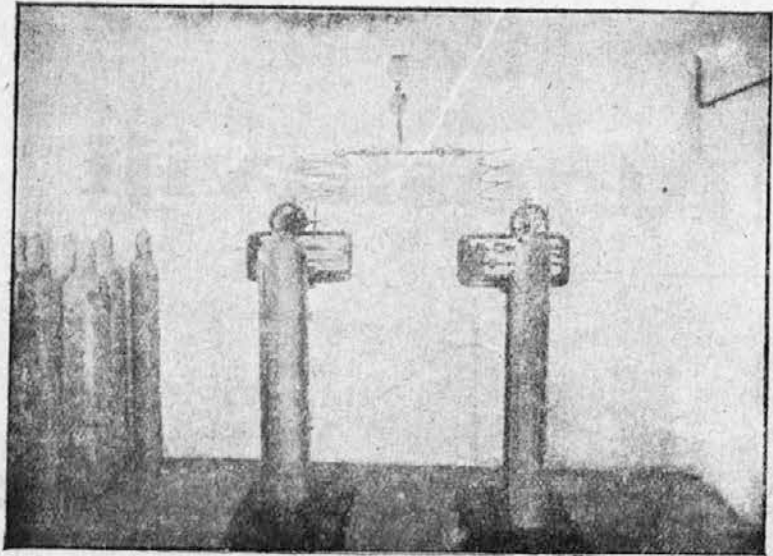
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Strojno ključavničarstvo in delavnica.

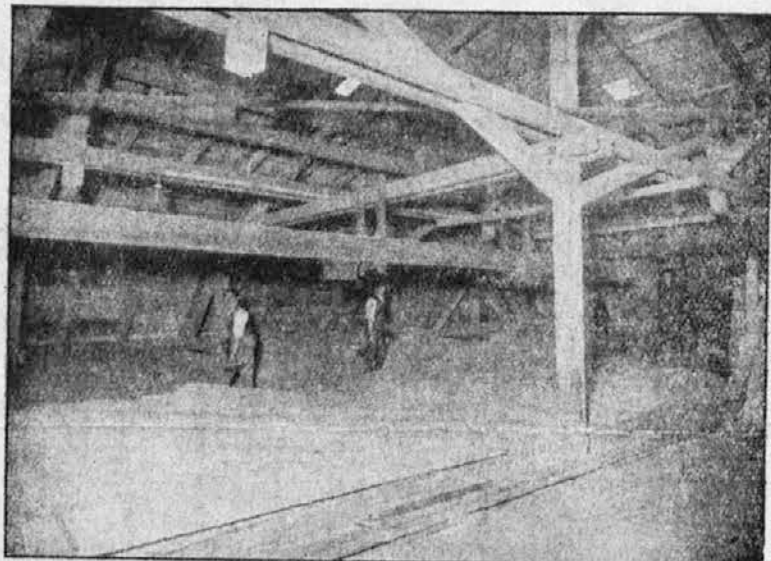
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Delavska garderoba.

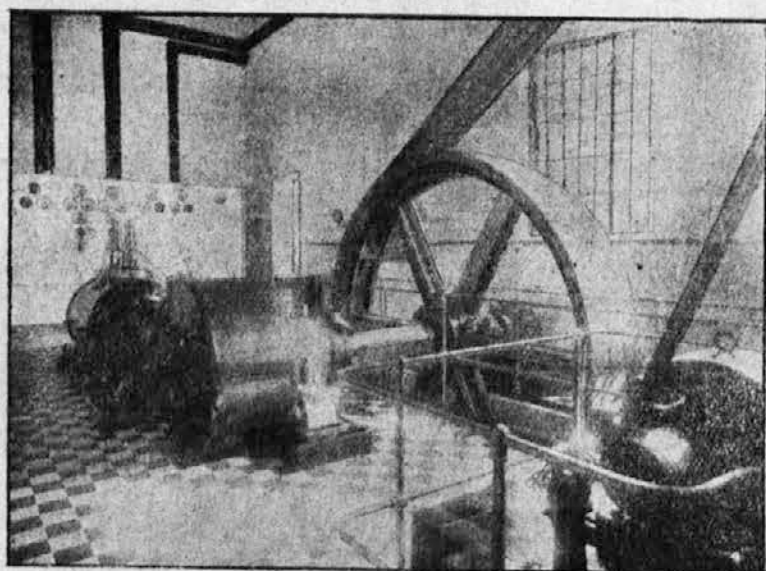
Tovarna likerja, ruma in konjaka Petra Teslića v Sisku
Zaloga za žganje.

Tovarna ogelne kiseline Petra Teslića v Sisku
Aparat za polnjenje ogelne kiseline.

Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Zaloga koruze.

Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Električna centrala.

Kot prideš v Sisak, takoj zapažiš nekoliko korakov od postaje, da Sisak zopet postaja industrijsko mesto in trgovsko središče. To je zaslužba industrijalca Petra Teslića. Njegove tovarne dajo industrijski pečat starodavnemu mestu Sisku. Na zemljišču katero ima 1600 četvornih metrov, zidan je celi red skladišč in tovarn za različne potrebe oznanjajoč veliki trud in stroške vložene v to tovarno. Na celim kompleksu vidiš nujno delanje v vseh stavbah, uradniki, delavci in nameščenci so na svojih mestih, strežeči kupcem in strojem. Povsod vidiš elan in zadovoljstvo, katero prihaja od dela in uspeha, ker uspehi tovarov Petra Teslića so veliki a oceniti se bodo mogli šele v bodočnosti, kedar se bode vedelo s kako malim začetkima je začel Peter Teslić in kako je prišel do velike industrije, industrije sposobne za vsako konkurenco doma in za eksport v tujino. Vsa ta napor se bode mogel oceniti šele tedaj, kedar se bo vedelo, koliko je poslovne razmišljanosti z ene in koliko vstrajnosti in idealizma z druge strani vnesel Peter Teslić v svoj posel.

Ako se podamo skoz celo tovarno Petra Teslića in ogledamo način produkcije raznih izdelkov njegovih tovarov, moramo se za diviti nad inicijativo enega moža. Prepričali se bomo takoj, koliko velja močna volja in odločna inicijativa.

Začeli bomo z

I.

TOVARNO IN RAFINERIJO ŠPIRITA.

Tukaj se nahaja vse kar taka tovarna rabi. — Tukaj je ključavničarstvo kjer kljuje ječmen, kateri se prideva v 10 odstotkih koruzi iz katerega se dela špirit. Tukaj je aparat za hladitev. Tukaj so posode za vrenje komine (to je materija, katera postane kedar se škrob pretvori v slad). Tukaj so aparati, skoz katere se špirit čisti in izvira kot čisti špirit. Interesantno je, da se potrebuje samo 12 ur da od sirovega pridelka na pr. slatkorne repe, postane špirit. Tukaj se izdeluje takomenovano patočno olje, katero se izvozi v Englesko za različna zdravila, tako na pr. proti revmatizmu, vporablja se za filme itd. Tukaj se pridobivajo razne nijanse špirta (špirit kateri se z raznim dodatki rabi za človeško uživanje, špirit za tovarne smodnika, špirit za kurjavo, za tovarne kisa itd. U tovarni in rafineriji špirta se nahaja strojna stavba, v kateri so vsi stroji za pogon. — Mora se naglasiti, da se v celi tovarni nahaja 24 električnih motorjev v pogonu, kateri vršijo različne potrebne funkcije. Interesantno je naglasiti, da je tovarna Petra Teslića tako urejena, da se špirit more pridobiti iz vseh pridelkov v katerih se nahaja škrob: iz melise, koruze, iz slatkorne repe, medtem ko so druge tovarne tako urejene, da pridobivajo špirit samo iz ene od imenovanih sirovin.

Kako racionalno je urejena ta tovarna, dokazuje to, da se pri isti istočasno nahaja tudi

II.

SUSILNICA

katera suši vse odpadke (žlempce, die Schlempe) iz tovarne špirta, kateri se morejo porabiti kot otrobi, zelo hranljive za živino. Tovarna izvozi tako preparirane otrobe v Avstrijo in Čehoslovaško. Razen tega se more sušilna (največja v Kraljevstvu) uporabiti pri sušenju nove koruze katera v kratkem času postane enaka stari koruzi, tako je posušena in brez vlage. — Kvalitete je ravno take, kot stara koruza in po trgovskem propisu se tako tudi prodaja.

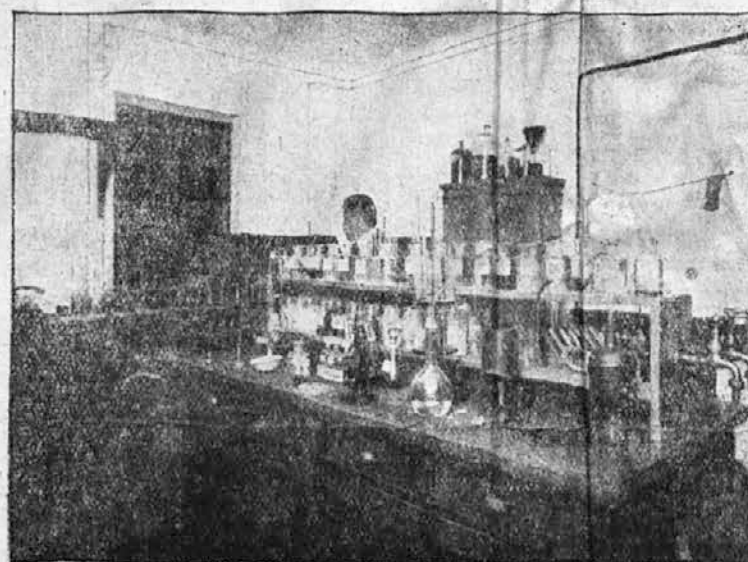
V TOVARNI LIKERJA, RUMA IN KONJAKA

posebno obračajo pažnjo nase zelo lepo urejena skladišča izdelanega blaga z sodni konzumnega likerja, kateri se prodaja v prodajalnah na litre in zelo vkusne zaloge specijalnega likerja v steklenicah najraznotherih vrst s etiketami in zavarovalnim znakom tovarne Petra Teslića. Tukaj se nahajajo tudi francosko-holandski likerji poznane in priznane kvalitete, radi katere so tudi na nedavni razstavi v Osejku dobili prvo nagrado — zlato kolajno.

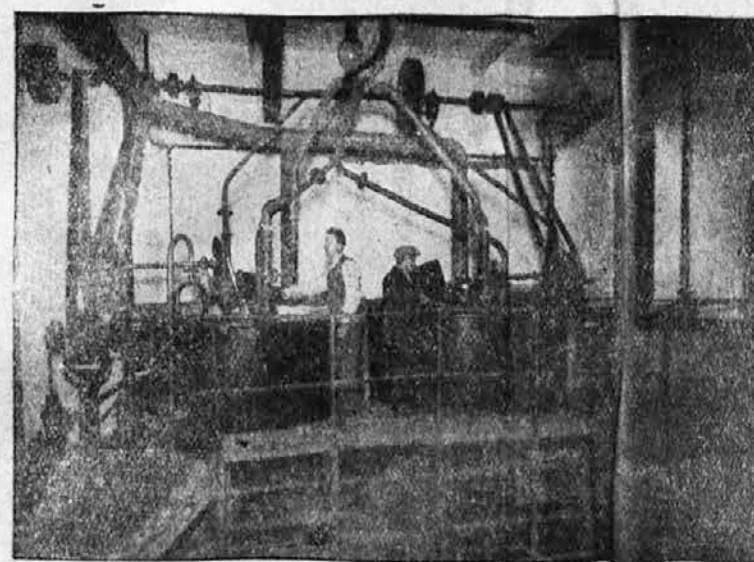
Njihova kvaliteta je tako odlična, da dela daljni vvoz podobnih likerjev iz inozemstva popolno nepotrebnim. — V zalozah se nahajajo tudi šljivovka, rum, konjak in malinovec, vse v čistih in simetrično postavljenih ogromnih sodih. Tovarna sedaj izdeluje

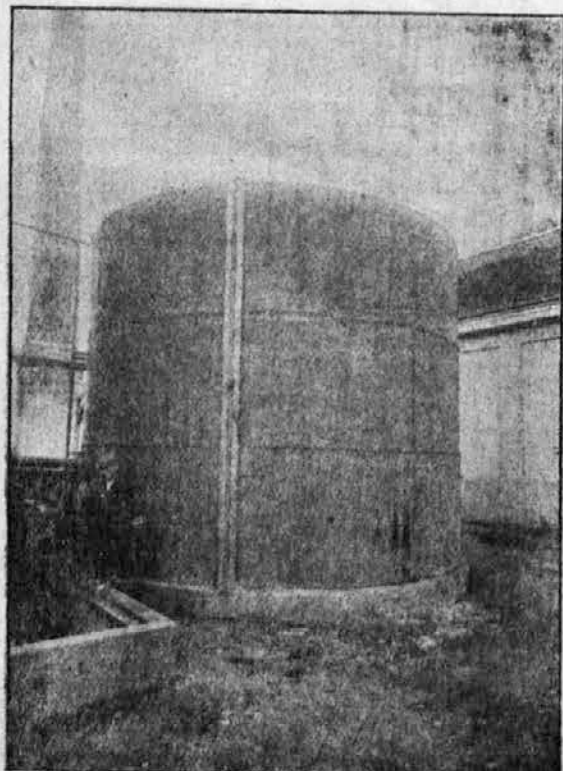
Tovarna likerja, ruma in konjaka Petra Teslića v Sisku
Klet za žganje.

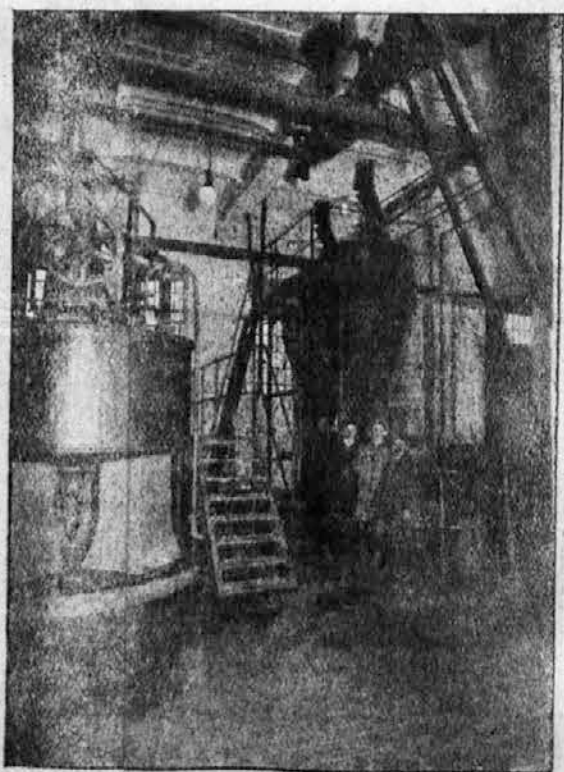
Tovarna likerja, ruma in konjaka Petra Teslića v Sisku
Laboratorij.

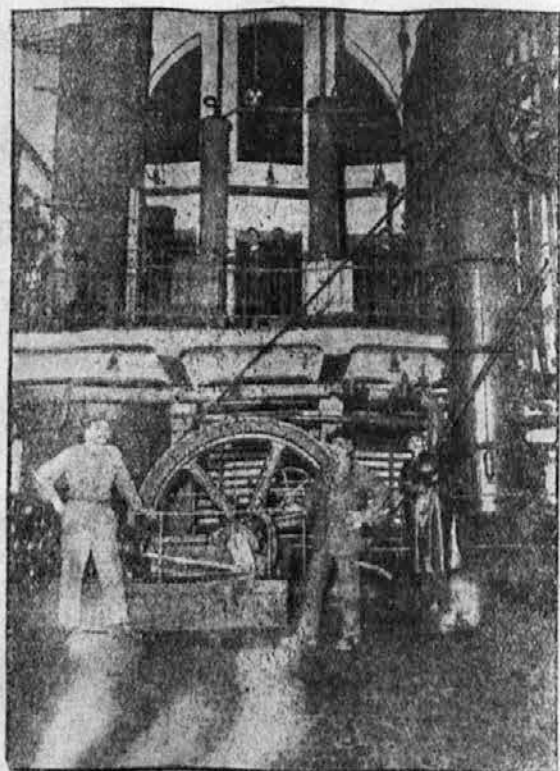
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Aparat za mešanje komine.

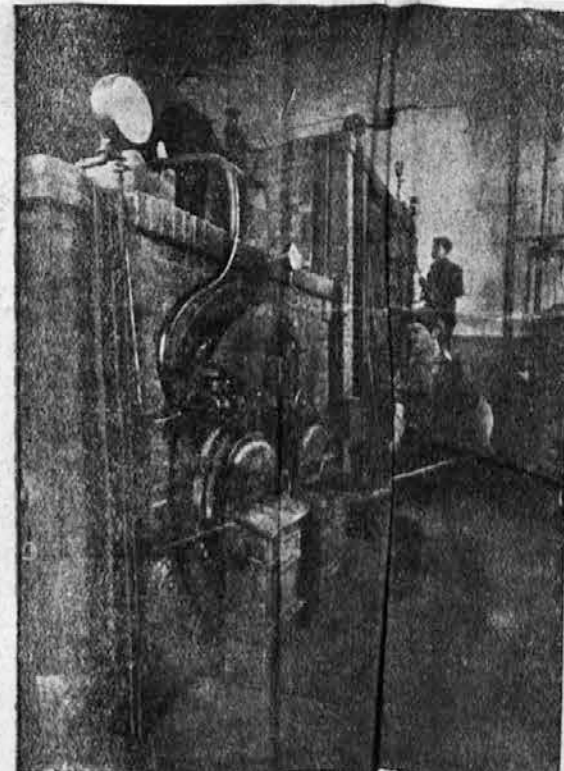
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Rezervoar za meliso.

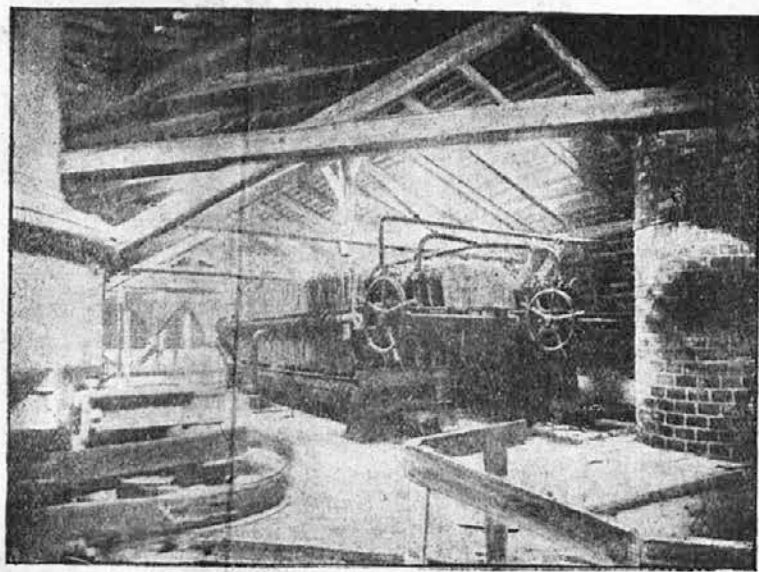
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Aparati za mešanje in kuhanje komine.

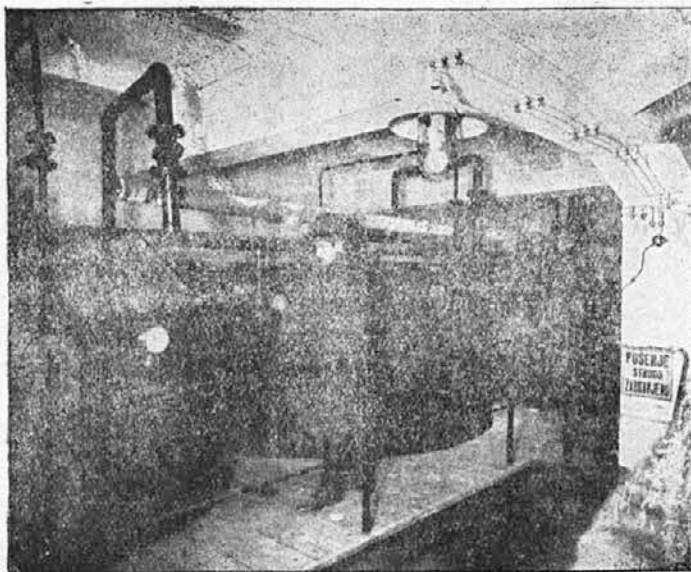
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Strojarna in aparati za izdelanje špirta.

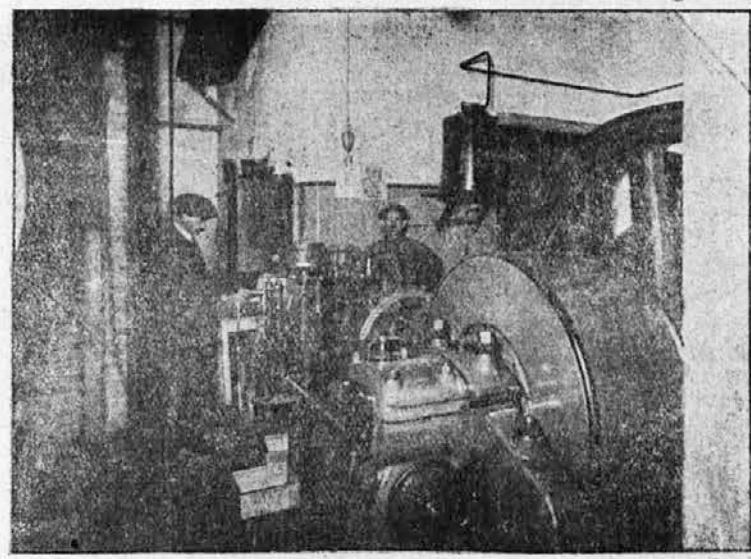
Tovarna in rafinerija špirta Petra Teslića v Sisku
Kotlarna.

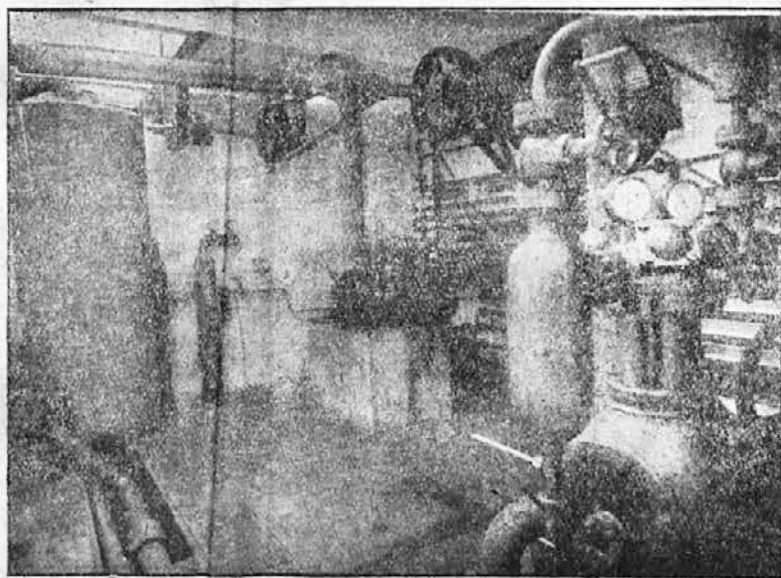
Sušilna v tovarni Petra Teslića v Sisku
Aparat za prešanje mokre šlempe.

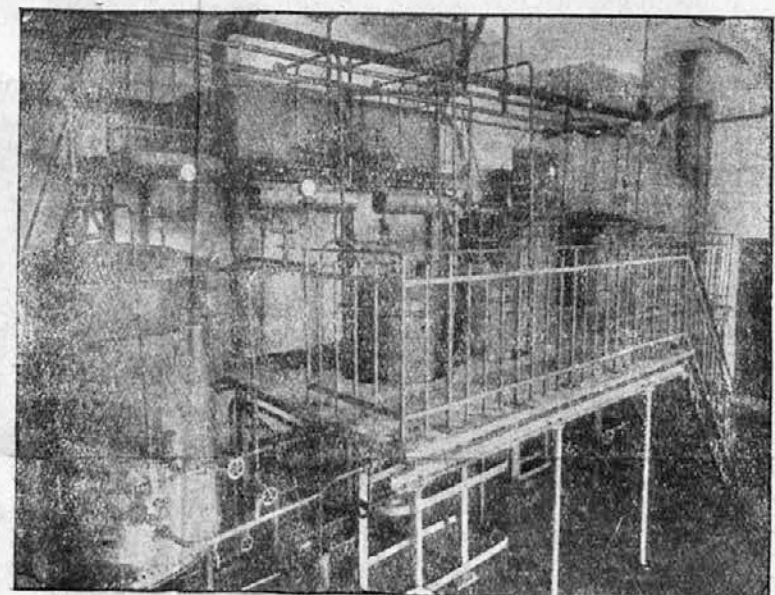
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Vrejalisce.

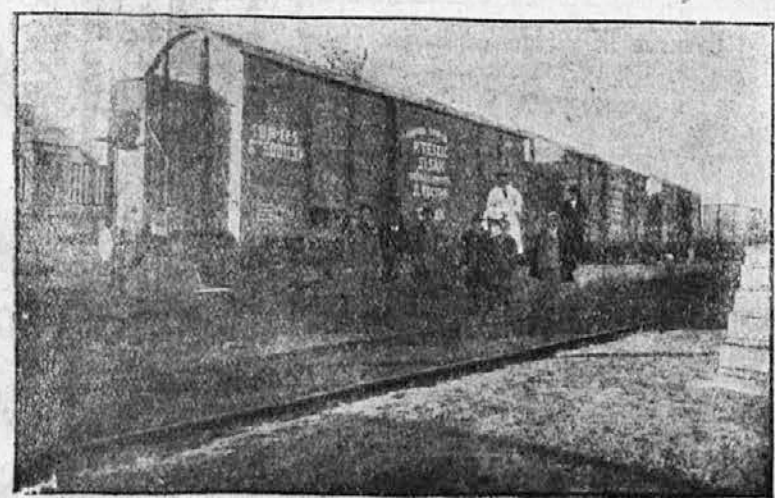
Sušilna v tovarni Petra Teslića v Sisku
Diesel-motor v sušilni.

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Ledarna.

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Aparati s katerimi se doseže čim večje iskoriščenje alkohola
iz sirovine.

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Lastni industrijski kolosek.

52 VRST LIKERJEV

ter, kakor je rečeno, polni v zelo okusne steklenice, katere se izdelujejo pri nas ali pa v Čehoslovaki. Tovarna ima avtomatični aparat za polnjenje steklenic, ter za pritrditev kapselov na steklenice itd. Vrste likerjev iz tovarne Petra Teslića so popolno ravne s francoskimi in holandskimi likerji. Peter Teslić je kupil francoske in holandske recepte in te likerje dela stročnjak iz inozemstva. V tovarni likerjev najdemo tudi laboratorij za sintezo vseh mogočnih likerjev in za analize njihove moči, čistote in vrednosti. — V tovarni se nahajajo veliki kotli za kuhanje in destiliranje likerjev. Razen drugih stvari producira tovarna tudi alkoholne esence ter čisti alkohol za zdravilne svrhe.

Najnovejša produkcija v tovarni Petra Teslića je

TOVARNA OGELNE KISELINE.

Ogelna kiselina postane od vrenja komine (komina je kakor smo rekli, materija, katere postane iz sirovine kadar se škrob pretvori v slad.) Od par katere postanejo pri tem vrenju, dobi se z aparati kateri so za to napravljeni ogelna kiselina, ta kiselina se v teh aparatih 7 krat čisti. Polni se s tlakom od 60—80 atmosfer. Ogelno kiselino se zelo mnogo rabi v tovarnah sode, o tovarnah za »kraherle«, v gostilnah se rabi za osvežiti pivo itd. Aparati za lovljenje ogelne kiseline v tej tovarni so moderni žnjimi se dobi čista ogelna kiselina, katere na zraku zmrzne kot sneg in je bela kot sneg. Tovarna Petra Teslića napravila je vvoz ogelne kiseline inozemstva popolno nepotrebnim. Do sedaj se je vvažala iz Celovca na Koroškem.

In tako v tovarni Petra Teslića, katere producira 100 hl špirita na dan, more biti zadovoljen vsak, kateri živa alkohol in kateri ga treba v popolno kemične svrhe kakor tudi on kateri ga treba za zdravilne svrhe.

POMOŽNE TOVARNIŠKE STAVBE.

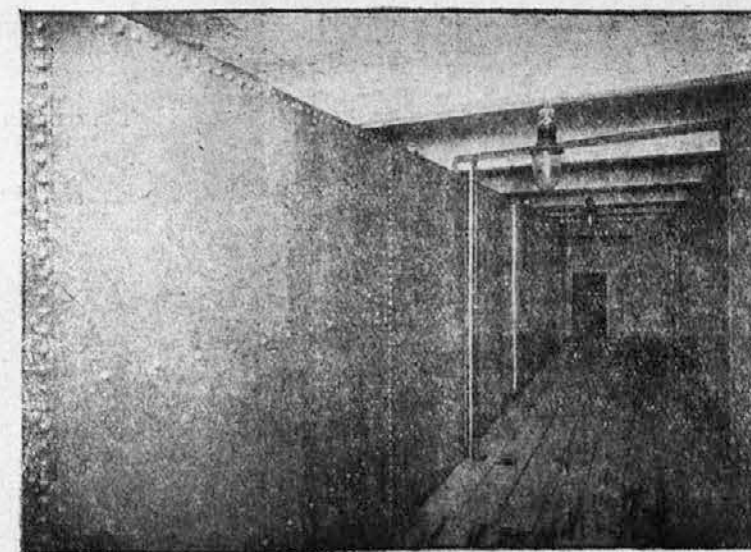
Razen tih tovarniških stavb, nahajajo se tukaj tudi stavbe za pisarne, tukaj je takomenovana sodarna kjer se s paro perejo sodi zelo čisto. Tukaj je kovačnica, strojna ključavničarija in umetna mizarna, katere morejo vse popraviti kar se v tovarni pokvari, tako, da je vsaka pomoč izvan tovarne nepotrebna. — Tukaj je večji priročni magazin z vsemi stvarmi, katere ima tovarna v slučaju potrebe pri roki. V tovarni je rezerva za vsak važni stroj, tako da je izključeno, da bi tovarna radi defekta na stroju morala končati delati, tudi za najkrajši čas. Pokvareni stroj se more v najkrajšem času nadomestiti z drugim. V tovarni vidimo nadalje del delavskih stanovanj, ter se bode drugi del v kratkem zidal. Tukaj so kopalne za delavce, jedilnice in garderoba. Tovarna ima na svoji zemlji svoj posebni železniški kolosek, tako da more produkte čim grejo iz tovarne natovariti v vagone, kateri so vedno tovarni na razpoložbo.

VPORABA DOMAČE DELAVSKE SILE IN DOMAČIH SIROVIN.

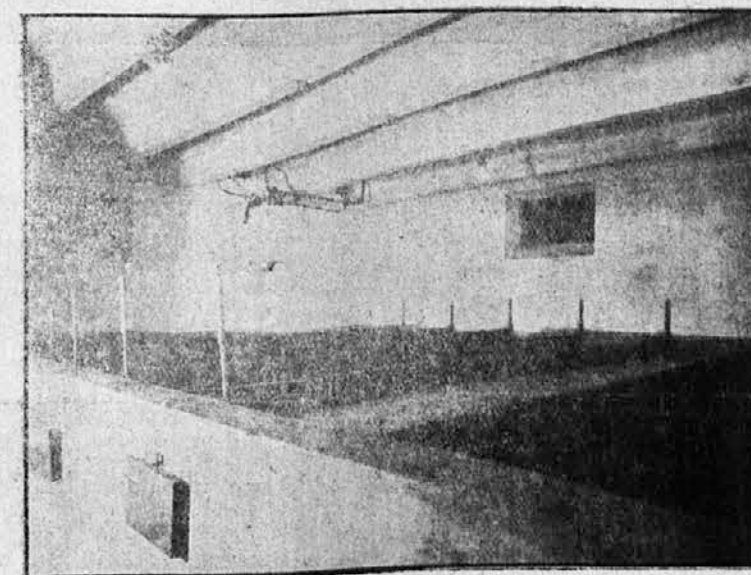
Kot posebno odliko tovarne se mora naštet, da tovarna principijelno nabavlja vse doma kar potrebuje. Samo to, kar se doma nima, nabavlja v inozemstvu. Tako mora naročavati tiste vrste steklenic iz inozemstva, katerih mi tukaj nimamo. Trave in korenje, katere tovarna potrebuje za različno produkcijo sadnih destilatov, a doma ih ne more dobiti, mora seveda nabaviti v inozemstvu. — Ljudsko silo nabavlja doma, tako, da se v celem velikem podjetju nahaja samo eden inozemec.

TOVARNA ZAPOSŁAVA 170 DELAVCEV. — SKRB PETRA TESLIĆA ZA DELAVSTVO.

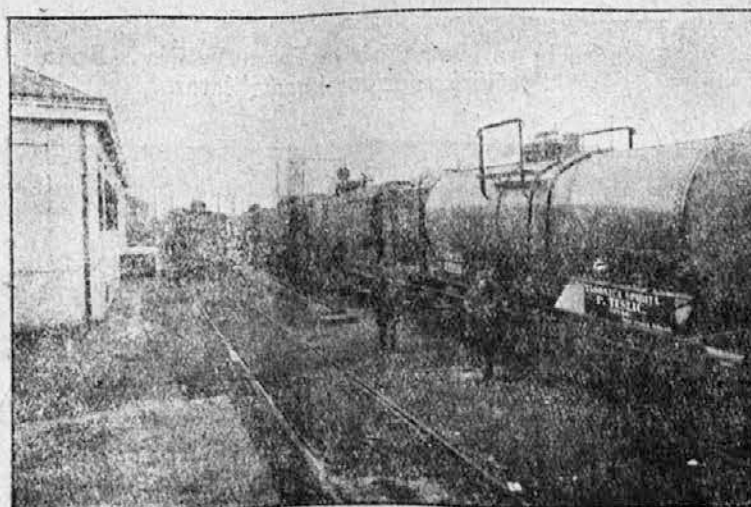
Od delavcev je približno 10% stročnih delavcev. Razen tega vslužbeno je v tovarni 15 uradnikov in 25 nameščencev. Plače za delavce, uradnike in nameščence so v ti tovarni povprečno mnogo

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Zaloga špirita v tovarni.

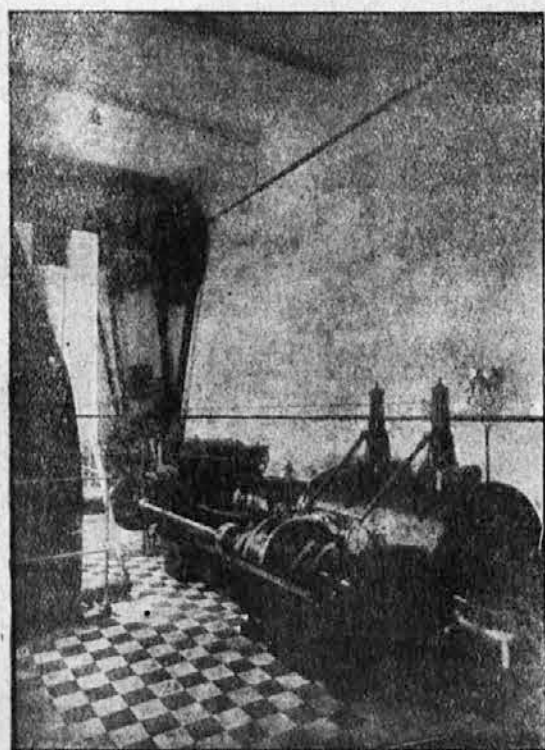
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Klijališče ječmena.

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Lastni industrijski kolosek.

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Aparat čistega kemijskega alkohola.

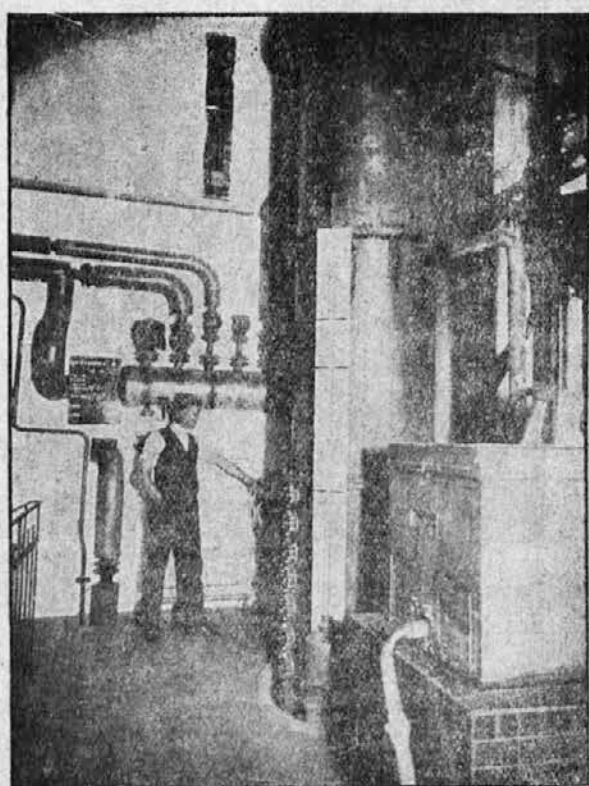
Naprava za čiščenje ječmena.
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku

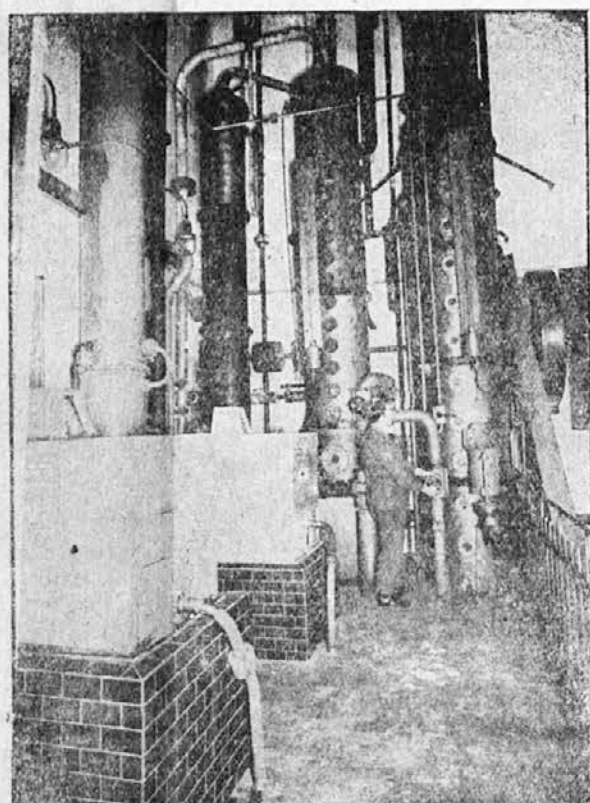
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Nova tovarna kompletna.

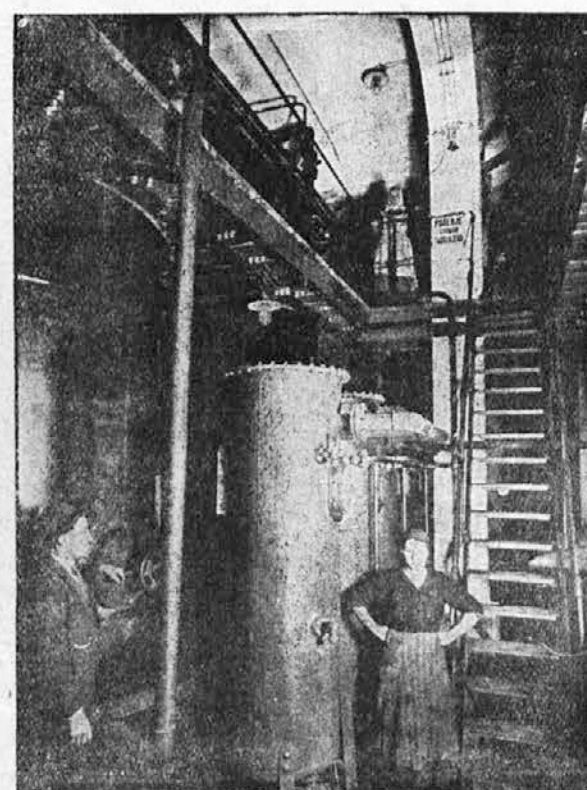
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Novi kotel.

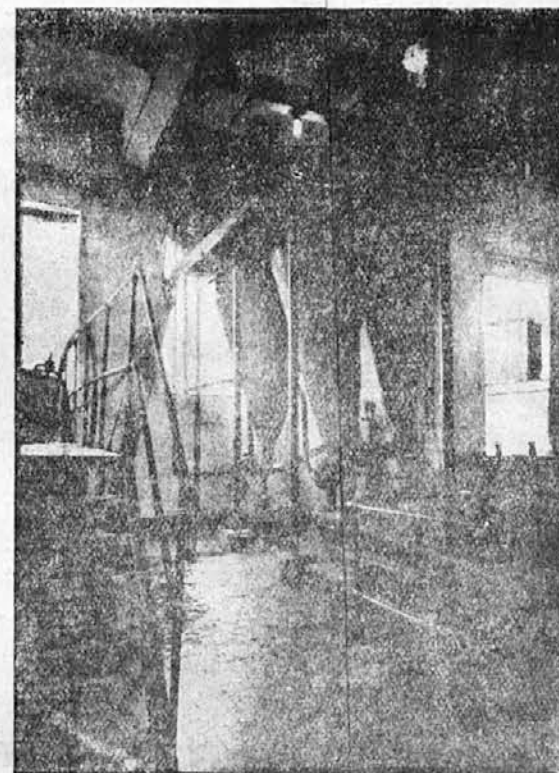
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Rektifikator za špirit.

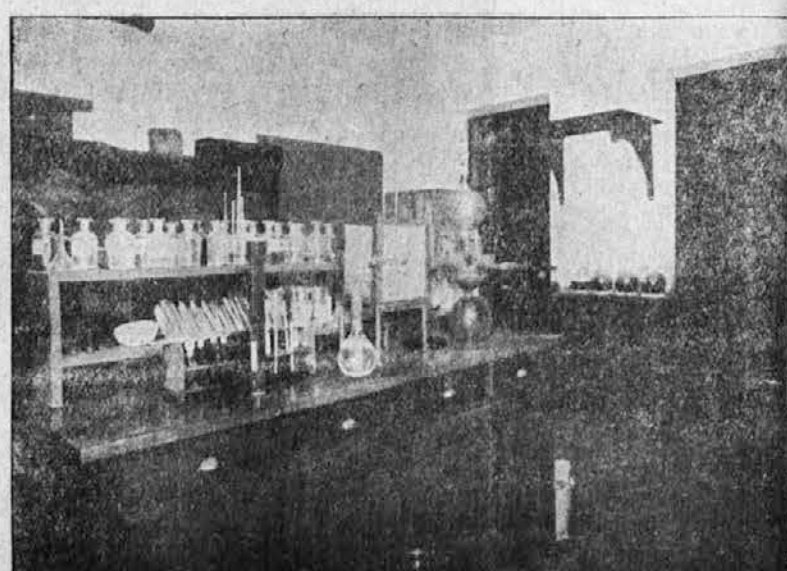
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Destilacija in rafinerija špirita.

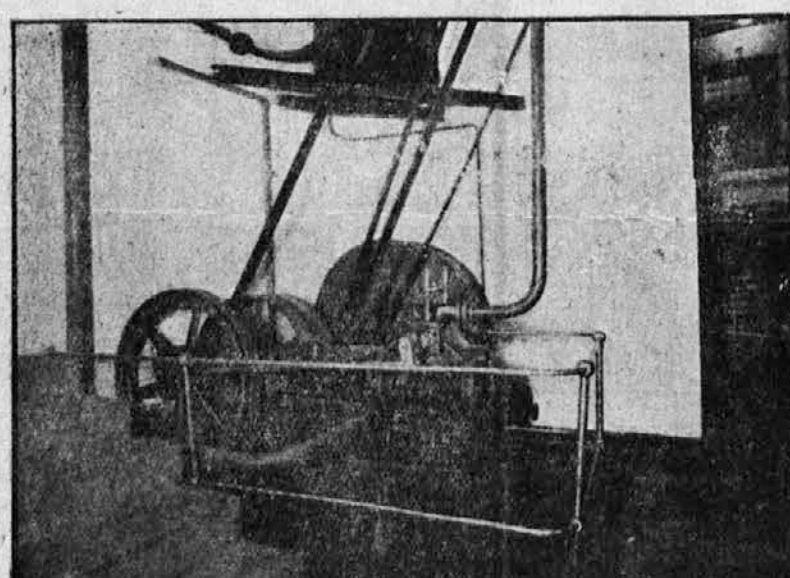
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Aparat za čišćenje ogelne kiseline.

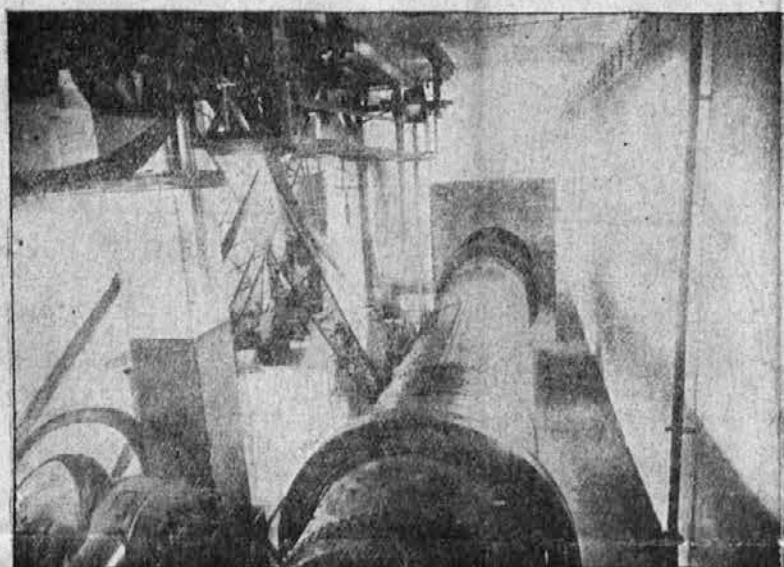
Tovarna in rafinerija špirita Pera Teslića v Sisku
Aparati za kuhanje toruze.

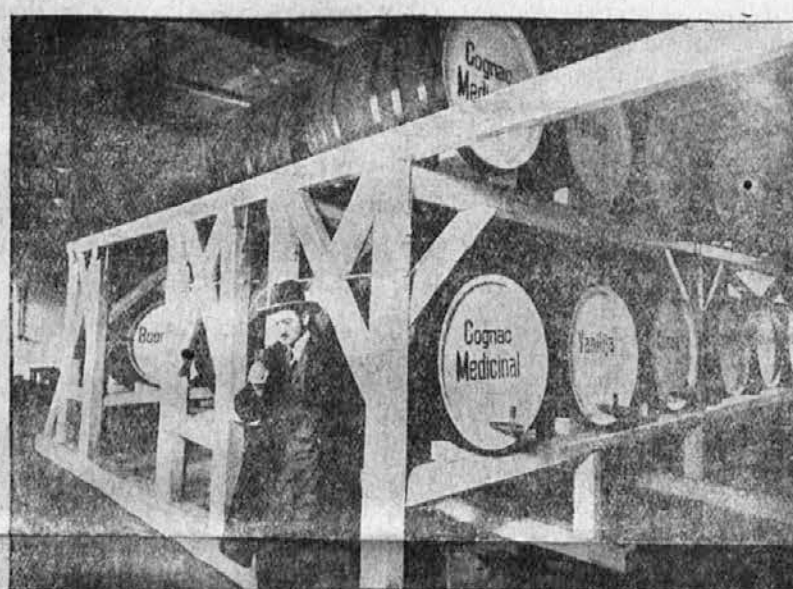
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Laboratorij.

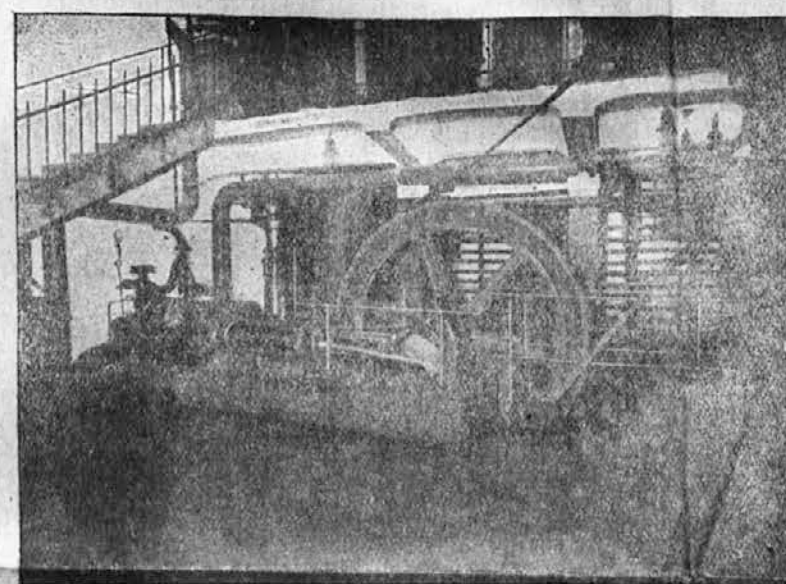
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Zračni kompresor in ventilator.

Sušilna v tovarni Petra Teslića v Sisku
Sušilna za šlemu in koruzu.

Tovarna likerija, ruma in konjaka Petra Teslića v Sisku
Zopet zaloga likerjev.

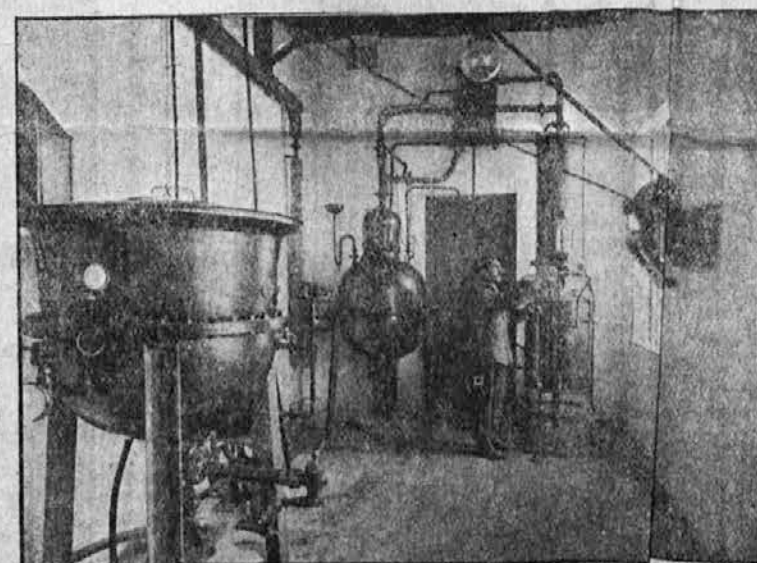
Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Rezervni parni stroj.

Tovarna likerija, ruma in konjaka Petra Teslića v Sisku
Odelek za pranje steklenic.

Tovarna likerija, ruma in konjaka Petra Teslića v Sisku
Skladišče.

Tovarna in rafinerija špirita Petra Teslića v Sisku
Notrajnost tovarne likerjev.

bolje, nego v drugih tovarnah. Razen tega uživajo delavci, uradniki in nameštenci različne nagrade. V slučaju bolesti skrbi tovarnar Peter Teslić kot oče za njih, plača im zdravnika in zdravlila ter im daje denarne podpore. V slučaju smrti, ne zapušta otrok in vdov.

NOVO PROŠIRENJE TOVARNE.

Tovarna Petra Teslića še ni dovršila svoj razvitek. Agilni tovarnar misli tovarno še proširiti in napraviti jo raznovrstnim. Sedaj pripravlja

OSNOVANJE TOVARNE Kloroforma in ETERA TER TOVARNE KISA IN LAKOV.

tako da tudi s te strani napravi nepotreben uvoz iz inozemstva. To je samo kratki nacrt podjetnosti in sposobnosti delavnega moža. V širokih slojih naroda ni se do sedaj skoro še vedelo za veliko delo katero je izvršil Peter Teslić od časa kadar je po vojni vkupil kuharne žganja v Sisku in Kozarcu ter začel delati s šljivko. Neizmerna je korist, katero Peter Teslić daje s svojo tovarno svoji okolici, industriji in državi. On je namestil mnogo ljudi. Od njegove tovarne žive mnogi, po njegovi tovarni dobiva naša država vse več na ugledu, ker moramo vedno imeti pred očmi, da njegovi fini likerji gredo daleč v inozemstvo, v Turško, Palestino v Japansko itd.

Od malih začetkov z neuglednih kuharn žganja v Sisku in Kozarcu prišel je Peter Teslić do ogromne moderne urejene tovarne, katero se popotniku že od daleč smeši z svojim velikim napisom na pročelju, zvečer popolno razsvetljenim z električnim žarnicami.

Nadpis glasi:

TOVARNA IN RAFINERIJA ŠPIRITA. TOVARNA LIKERJEV, RUMA IN KONJAKA. TOVARNA OGELNE KISELINE SUSILNA ŽLEMPE PETAR TESLIĆ.

Sisak začel je zopet vstajati ekonomično a ena od največjih zaslug gre tovarni Petra Teslića, katera se omenja ne samo kot najmočnejša ustanova ekonomska in industrijska v Sisku, ampak tudi kot najmočnejša ustanova svoje vrste v Jugoslaviji. — Svetle črke nadpisa na tovarni spomnile bodo vsakega potnika kateri gre skozi Sisak, da tukaj leži en poseben del narodnega bogatstva in da Sisak ako je v preteklosti po svojem rasvetljenju moral pasti, danes zopet vstaje in postaja to, kar je nekdanj bil, samo v moderni obliki — trgovsko industrijski emporiji.